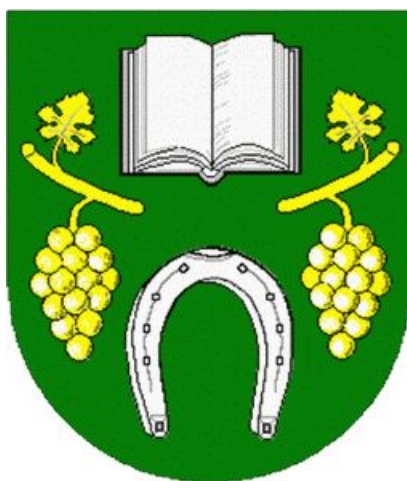

Program rozvoje obce

Těšany

na období 2025-2030

Prosinec 2024 – verze 1.0

OBSAH

ÚVOD	4
A. ANALYTICKÁ ČÁST	5
A.1 Charakteristika obce	5
1. Území.....	5
Poloha obce.....	5
Historické souvislosti.....	5
2. Obyvatelstvo.....	6
Demografická situace.....	6
Věkové složení obyvatel.....	9
Vzdělanostní struktura.....	10
Sociální situace v obci.....	10
Spolková, osvětová a informační činnost.....	11
3. Hospodářství.....	14
Ekonomická situace.....	14
Trh práce.....	20
4. Infrastruktura.....	21
Technická infrastruktura.....	21
Dopravní infrastruktura.....	25
Dopravní obslužnost.....	27
5. Vybavenost.....	28
Bydlení.....	28
Školství a vzdělávání.....	29
Zdravotnictví.....	31
Sociální péče.....	32
Kultura.....	33
Sport a volnočasové aktivity.....	34
6. Životní prostředí.....	35
Stav životního prostředí.....	35
Ochrana životního prostředí.....	37
7. Správa obce.....	37
Obecní úřad a kompetence obce.....	37
Hospodaření a majetek obce.....	38
Bezpečnost.....	42
Vnější vztahy a vazby obce.....	43
A.2 Východiska pro návrhovou část	44
1. SWOT analýza.....	44

2. Vyhodnocení dotazníkového šetření	45
3. Shrnutí podkladů pro návrhovou část.....	45
B. NÁVRHOVÁ ČÁST.....	48
B.1 Strategická vize.....	48
B.2 Programové cíle	48
B.3 Opatření a aktivity	51
B.4 Podpora realizace programu	57
C. PŘÍLOHY.....	59

ÚVOD

Základním plánovacím dokumentem obce, zakotveným v zákoně č. 128/2000 Sb., o obcích, je program rozvoje obce. Jde o hlavní nástroj řízení rozvoje obce. Smyslem tvorby bylo, na základě popsání situace v obci, názoru občanů a diskuse pracovní skupiny, formulovat představy o budoucnosti obce včetně navržení aktivit, které pomůžou tyto představy dosáhnout. Tento dokument byl vytvářen v průběhu roku 2024 na období let 2025–2030. Hlavním řešitelem za obec byl starosta Milan Štrouhal, další členové realizačního týmu byli místostarosta Ing. Miroslav Zborovský a členové rady Martin Rychlík, Tomáš Gratcl a Petr M. Vaněček.

Do procesu tvorby PRO byla také zapojena veřejnost, která se formou dotazníkového šetření podílela na formování výsledné podoby tohoto dokumentu. Dále měli občané Těšany příležitost dokument připomínkovat v průběhu tvorby, pracovní verze byla zveřejněna k připomínkování na úřední desce, na stránkách obce a bylo uskutečněno veřejné projednání strategie na zasedání zastupitelstva.

Na analyticko-metodickém vedení se podíleli pracovníci MAS Slavkovské bojiště, z.s.

Program rozvoje obce Těšany na období 2025-2030 byl schválen zastupitelstvem obce dne 9. 12. 2024, usnesením č. 14/179/2024/Z.

A. ANALYTICKÁ ČÁST

A.1 CHARAKTERISTIKA OBCE

1. Území

Poloha obce

Obec Těšany se nachází 25 km jihovýchodně od Brna v okrese Brno-venkov v Jihomoravském kraji. Funkci obce s rozšířenou působností pro Těšany vykonává obec Židlochovice, která je vzdálena 14 km od obce. Katastrem obce Těšany protéká Moutnický a Hranečnický potok, na hranici s katastrálním územím Borkovan leží Těšanská přehrada. Těšany leží na pomezí dvou regionů - Brněnska a Hanáckého Slovácka. V obci žilo k 31. prosinci 2023 celkem 1 296 obyvatel. Katastrální území obce se rozkládá na 1 622,2 ha, z nichž 23,61 ha tvoří zastavěné plochy, na převážné většině katastrálního území leží orná půda.

Obr. 1: Umístění obce na mapě

Zdroj: maps.google.cz

Historické souvislosti

Obec je známá jako dějiště dramatu bratří Mrštíků, Maryši. Zajímavostí je místní barokní kovárna, zámek a Těšanská přehrada, nad kterou se tyčí kaple Panny Marie, postavená jako poděkování za šťastný návrat těšanských občanů z koncentračních táborů. Zdejší rodákem je mimo jiné také čtyřnásobný vítěz Velké Pardubické Václav Chaloupka, jehož úspěchy jsou spojené především se slavným koněm Korokem.

První písemná zmínka o obci je v Zdíkově listině vydané v třicátých letech 12. století. Majitelé Těšan se často střídali a žádnému feudálovi nikdy nepatřila celá obec, největší majetky měl ve vesnici dominikánský řád. Obec neměla vlastní kostel, byla přiřažena k Čeňkovicím (později Šinkvicím, dnes obec zanikla, zůstal z ní jen Šinkvicový dvůr jako místní část v katastru Těšan).

V 16. století bylo v obci a jejím okolí zbudováno na deset rybníků a obec byla dokonce uváděna pod názvem Rybnické Těšany. Rybníky však byly postupně zasypány a dnes je

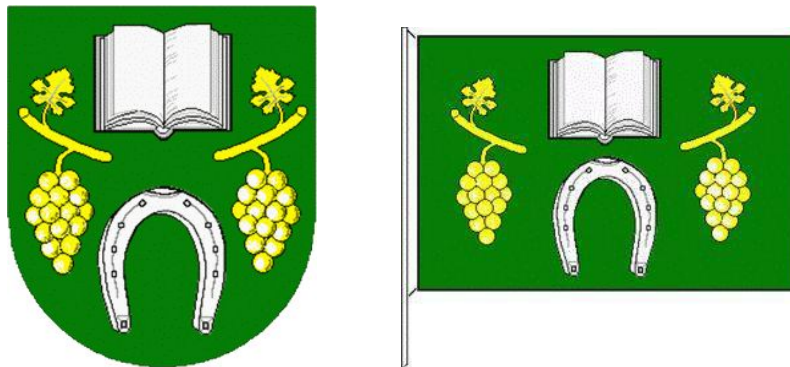
obec obklopena zemědělskou krajinou s malým podílem vodních ploch kromě vodní nádrže pod kaplí Panny Marie.

Mezi atraktivní místa v obci patří kostel svatého Barnabáše, raně barokní zámek, ale především kovárna ve stylu selského baroka. Kovárna byla v roce 1963 zařazena na seznam státních památek, aktuálně v jejích prostorách Technické muzeum v Brně provozuje muzeum tradičního kovářství, každoročně se zde konají kovářské soutěže a prostory byly několikrát využity Českou televizí pro ukázky tradičních řemesel¹.

(zdroj: www.outesany.cz)

Znak a vlajka obce

Znak obce: V zeleném štítě pod rozevřenou knihou podkova, obojí stříbrné, provázené dvěma zlatými vinnými hrozny na stonku s jedním listem.

Obr. 2: Znak a prapor Těšan

Zdroj: Znak a prapor, dostupné na www.outesany.cz

Prapor obce: Zelený list, ve střední části pod rozevřenou knihou podkova, obojí bílé. V žerďové a vlající části po žlutém vinném hroznu na stonku s listem. Poměr šířky k délce listu je 2:3².

2. Obyvatelstvo

Demografická situace

Těšany se podle počtu obyvatel řadí mezi středně velké obce v rámci území MAS. Velikost obce byla určena na základě srovnání s ostatními členskými obcemi MAS Slavkovské bojiště a jejich následným rozdělením do kategorií podle počtu obyvatel na malé, střední a velké obce (viz Příloha č. 1). V obci žilo k 31. 12. 2023 celkem 1 296 obyvatel, z toho 637 mužů a 659 žen, průměrný věk obyvatel obce je 42 let³. Počet obyvatel je stabilní, přírůstek je pozvolný a přispívá k dobré integraci nových obyvatel do struktur obce. Za posledních

¹ O obci, dostupné na www.outesany.cz

² Znak a prapor obce, dostupné na www.outesany.cz

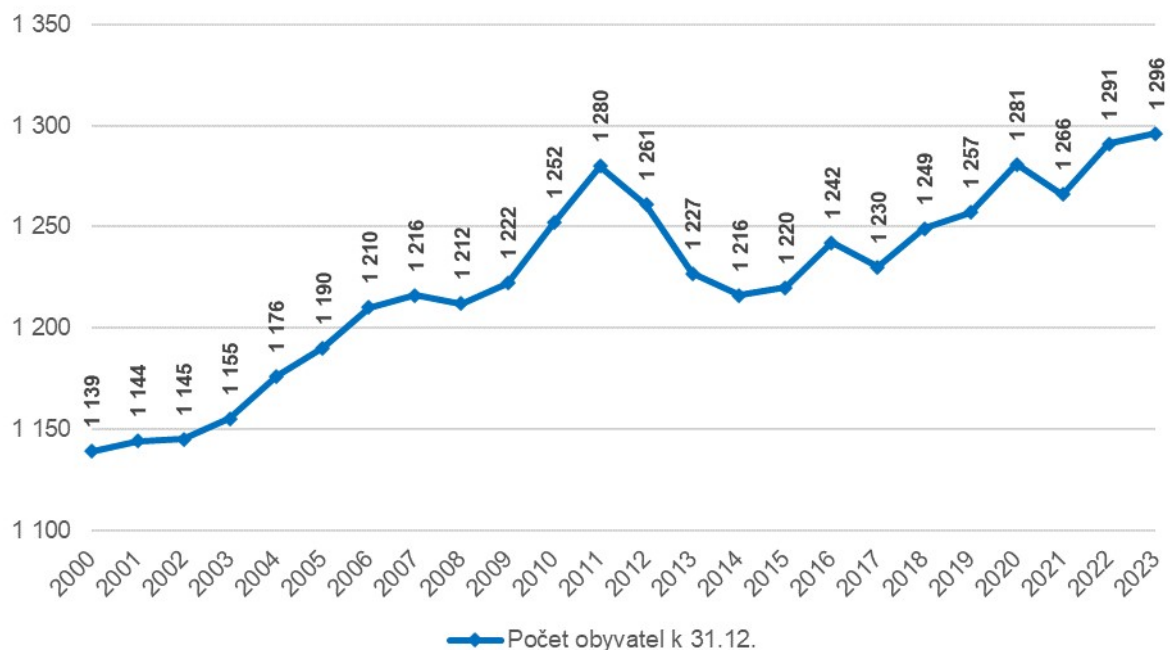
³ Veřejná databáze, ČSÚ 2024, dostupné na www.czso.cz

patnáct let došlo jen k nízkému nárůstu počtu obyvatel, obec se oproti stavu z roku 2009 rozrostla o 6 % obyvatel. Přírůstek obyvatelstva závisí na plánování v obci a je omezen malým počtem míst v nové výstavbě, jak bude ukázáno níže.

Tab. 1: Vývoj pohybu obyvatelstva a jeho počet v letech 2009-2023

	Narození	Zemřelí	Přistěhovalí	Vystěhovalí	Přírůstek přirozený	Přírůstek migrační	Přírůstek celkový	Stav k 31.12
2009	17	11	29	25	6	4	10	1 222
2010	15	7	49	27	8	22	30	1 252
2011	17	10	21	21	7	-	7	1 280
2012	10	16	22	35	-6	-13	-19	1 261
2013	11	20	19	44	-9	-25	-34	1 227
2014	16	14	23	36	2	-13	-11	1 216
2015	4	12	32	20	-8	12	4	1 220
2016	18	11	39	24	7	15	22	1 242
2017	11	17	30	36	-6	-6	-12	1 230
2018	20	16	37	22	4	15	19	1 249
2019	18	11	19	18	7	1	8	1 257
2020	17	10	38	21	7	17	24	1 281
2021	10	12	11	16	-2	-5	-7	1 266
2022	8	9	58	32	-1	26	25	1 291
2023	5	7	41	34	-2	7	5	1 296

Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ 2024, dostupné na www.czso.cz

Obr. 3: Vývoj počtu obyvatelstva v letech 2000-2023

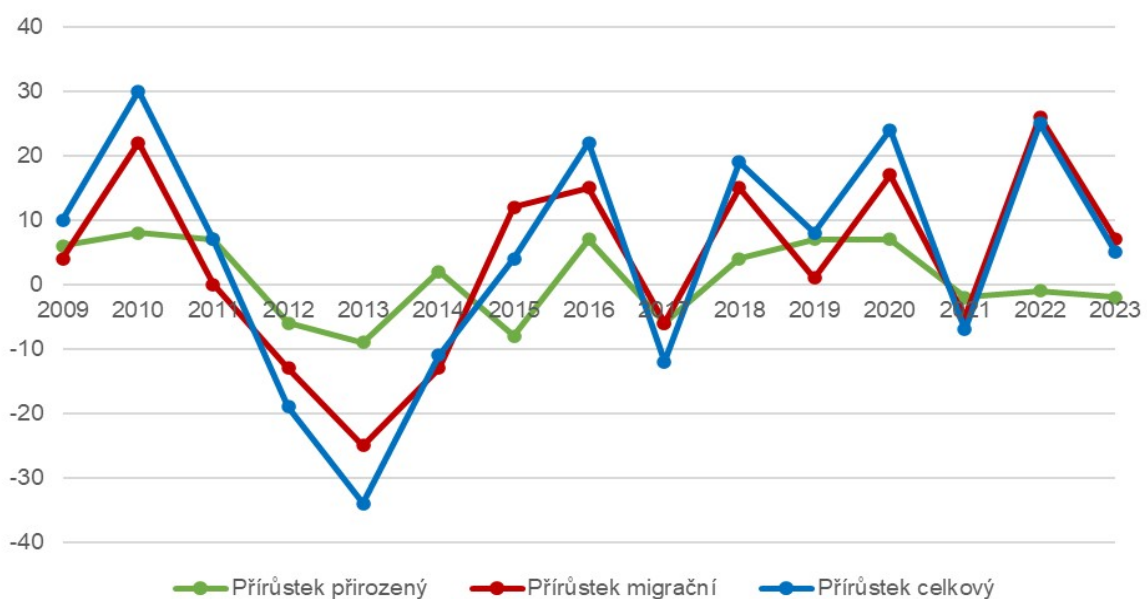
Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ 2024, dostupné na www.czso.cz

Rozvoj obce je spjat s migrací obyvatelstva, a to především z krajského města Brna i opačným směrem. Přírůstky v obci značně kolísají, obec má dlouhodobě problém s nedostatkem stavebních parcel, což všechny druhy přírůstků negativně ovlivňuje. Plochy využitelné pro bydlení se v obci omezují převážně na stávající zástavbu ke koupi a rekonstrukci, často nevyhovují potřebám současných mladých rodin. Situace tak má negativní dopad nejen na přírůstky obyvatel, ale i na věkové složení obyvatelstva v obci, jak bude znázorněno níže pomocí indexu stáří.

Počet obyvatel v obci vykazuje, byť pozvolný, tak neustálý růst, ale nebylo tomu tak vždy. V letech 2011, 2012, 2013 a 2014 došlo k razantnímu poklesu počtu obyvatel (o 64 občanů). V té době vykazovala obec nejenom záporné přirozené přírůstky, ale též záporné migrační přírůstky. Od té doby dochází opět ke kladnému celkovému přírůstku s výjimkami v letech 2017 a 2021.

Vztah jednotlivých druhů přírůstku

Závislost celkového přírůstku na migračním přírůstku je významným ukazatelem při analýze budoucího vývoje celkového přírůstku v obci. Migrační přírůstek se na rozdíl od přirozeného přírůstku dá kvalifikovaně odhadnout v závislosti na rozvojových plánech obce. Přirozený přírůstek pak doplňuje celkový obrázek o situaci v obci. Vztah mezi těmito ukazateli od roku 2009 je pro větší názornost ještě převedena do grafu. Z něj je patrné, že hodnoty celkového přírůstku velmi významně kopírují hodnoty migračního přírůstku. V posledních pěti letech pak vývoj celkového přírůstku úzce sleduje hodnoty migračního přírůstku, vliv přirozeného přírůstku na trend celkového počtu obyvatel je zanedbatelný, v posledních třech letech dokonce záporný.

Obr. 4: Vývoj přirozeného, migračního a celkového přírůstku v letech 2009-2023
Zdroj: Databáze demografických údajů za obce ČR, ČSÚ 2024, dostupné na www.czso.cz

Věkové složení obyvatel

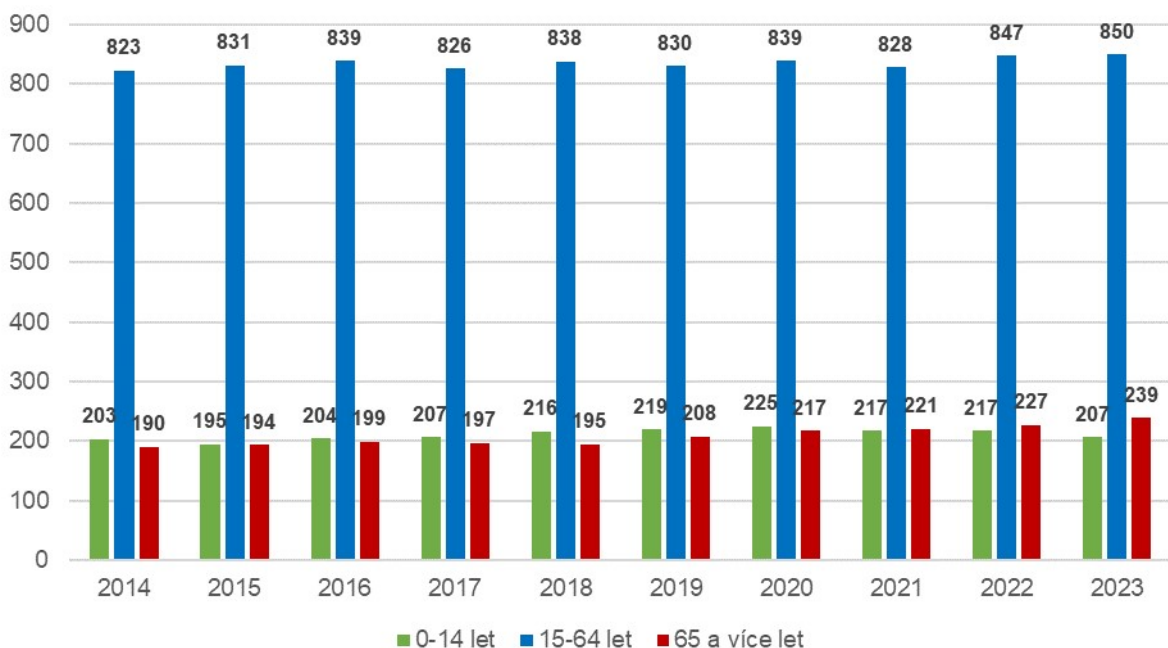
Věkové poměry v území vyjadřuje index stáří, tedy počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let, který vypovídá o tom, zdali na daném území dochází ke stárnutí obyvatelstva. V době vzniku prvního programu rozvoje obce v roce 2014 byl index stáří obyvatelstva 93,6, nejmladší složka obyvatelstva převládala nad seniorskou. Nyní již od roku 2021 došlo k obratu a stav odpovídá celorepublikovému trendu stárnutí obyvatelstva, kdy nyní převládá a navyšuje se postproduktivní skupina obyvatelstva nad předproduktivní⁴.

Tab. 2: Věkové poměry v obci v roce 2023

OBEC	Celkový počet obyvatel	Počet obyvatel ve věku			Podíl obyvatel ve věku			Index stáří
		0-14	15-64	65+	0-14 (%)	15-64 (%)	65+ (%)	
Těšany	1296	207	850	239	16,0	65,6	18,4	115,5

Zdroj: Veřejná databáze, ČSÚ, 2024

Při setrvalé podpoře migrace obyvatelstva a především mladých rodin může obec tento trend v budoucnu zvrátit, závisí to však především na dostupnosti ploch pro bydlení. Ostatní faktory (dostupnost služeb, dojízdnost do spádových center, úplná ZŠ, společenský život) jsou nakloněny migraci do obce. Poměr jednotlivých věkových skupin od roku 2006 je znázorněn v následujícím grafu:

Obr. 5: Obyvatelstvo podle věkových kategorií v letech 2014-2023

Zdroj: Veřejná databáze, ČSÚ, 2024

⁴ Veřejná databáze, ČSÚ, 2024

Vzdělanostní struktura

Informace o vzdělanostní struktuře obyvatel ze SLDB z roku 2021 napovídají, že stejně jako jinde v okrese Brno-venkov převládá obyvatelstvo se středoškolským vzděláním vč. vyučení a úplným středním vzděláváním. Podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel činí zhruba 11,6 %, pohybuje se tedy výrazně pod statistikami za okres Brno-venkov, ale i celkovým jihomoravským průměrem.

Tab. 3: Obyvatelstvo ve věku 15 a více dle nejvyššího ukončeného vzdělání

	Počet obyvatel ve věku 15+ k 26.3.2021	Nejvyšší ukončené vzdělání (věk 15 a více)						
		bez vzdělání	základní vč. Neukončeného	střední vč. vyučení (bez maturity)	úplné střední (s maturitou), vč. nástavbového a pomaturitního	vyšší odborné vzdělání, konzervatoř	vysokoškolské	nezjištěno
Těšany	1 037	5	142	413	292	13	120	52
okres Brno-venkov	184 740	706	21 816	58 881	56 620	2 877	35 711	8 129

Zdroj: Veřejná databáze, ČSÚ, 2024, dostupné na www.czso.cz

Sociální situace v obci

▪ Národnostní menšiny

V obci nejsou významně zastoupené národnostní menšiny, podle SLDB 2021 zde žilo nejvíce zástupců slovenské národnosti (16), v řádu jednotlivců pak Poláci, Romové, Rusové, Ukrajinci či Vietnamci⁵. Tyto národnostní menšiny se však nijak nesdružují a nevyčleňují z běžného života obce.

▪ Sociálně slabé skupiny

Sociálně slabé skupiny obyvatel obec neeviduje, sociální vyloučení hrozí především nejstarší skupině obyvatel, kde však obec nemá k dispozici údaje o příjmech, výdajích a rodinné situaci obyvatel, případné problémy řeší jako ojedinělé situace podle dostupných možností (úlevy na poplatcích, pomoc obecních zaměstnanců při údržbě zahrad, atd.).

▪ Sociálně vyloučené lokality

Obec vnímá jako potenciálně nebezpečná místa posezení u Kovárny, okolí restaurace Maryša a u pumptrackového hřiště, kde se setkávají uživatelé návykových látek.

⁵ Veřejná databáze, ČSÚ, 2024, dostupné na www.czso.cz

Spolková, osvětová a informační činnost

▪ SDH Těšany

Sbor dobrovolných hasičů vede dětské oddíly požárního sportu, ve kterém se děti učí samostatnosti a trénují tělesnou zdatnost. SDH Těšany se pravidelně účastní soutěží, pořádá v obci hasičské soutěže v rámci národopisných slavností a v zimním období, pravidelně organizuje výlety pro hasiče i veřejnost, jednou do roka pořádá hasičské soustředění dětí. SDH se zapojuje do organizace akcí pořádaných v obci, pořádá ples, ostatkový průvod, pálení čarodějnic, dny dopravní bezpečnosti s dětskými soutěžemi. SDH pravidelně pořádá sběry železného šrotu a elektrospotřebičů, pomáhá obci v údržbě zeleně. S ostatními spolky a obcí spolupracuje na pořádání akcí pro veřejnost. SDH vyvíjí značné úsilí v rámci kulturní, sportovní i bezpečnostní činnosti v obci. V minulosti byly SDH a JSDH limitovány zastaralým zázemím, v roce 2018 byla dokončena stavba nové hasičské zbrojnice s kompletním zázemím, jak pro výkon zásahové jednotky, tak pro společenské a kulturní aktivity⁶.

▪ TJ Sokol Těšany

Tělocvičná jednota Sokol Těšany byla založena v roce 1934. V současné době zde trénuje 7 fotbalových týmů, z toho 6 týmů tvoří děti a mládež. Sokolské týmy se účastní mnoha soutěží, v Těšanech pořádají tradiční Bison Cup, BisonKemp, Petangový turnaj. TJ Sokol se věnuje práci s mládeží, pořádá sportovní den pro děti.

K pravidelně pořádaným kulturním akcím, na jejichž organizaci se Sokol podílí, patří Barnabášské hody, zabijačkové hody na fotbalovém hřišti, Štěpánský fotbalový turnaj a další akce v obci⁷.

▪ Orel jednota Těšany

Orel jednota Těšany se zaměřuje na volnočasové aktivity pro děti a mládež a je pořadatelem nebo spolupořadatelem sportovních a kulturních akcí. Nabízí mládeži smysluplné využití volného času a zaměření na morální hodnoty. Pod Orlem fungují dva sportovní oddíly, a to Sportřáček pro všeobecnou pohybovou přípravu pro nejmenší děti a oddíl florbalu. Ve spolupráci s Rodinným centrem NA MYŠÁKU zajišťuje zázemí pro turistický oddíl Robinson a v rámci Orla působí také folklorní kroužek Lušňáček. Orel Těšany spolupracuje s obcí při organizaci Barnabášských hodů, babských hodů a národopisných slavností. Zcela v režii Orla Těšany je každoroční hudební festival na kapličce nad Těšanskou přehradou, letní odpoledne s hudbou a aktivitami pro děti v přírodě a mimo centrum obce⁸.

⁶ Hasiči Těšany, dostupné na www.outesany.cz

⁷ TJ Sokol Těšany, dostupné na www.bisoncup.cz

⁸ Orel Těšany, dostupné na www.oreltesany.cz

▪ **Rodinné centrum NA MYŠÁKU, z.s.**

Centrum vzniklo v roce 2008, působí v prostorách bývalého obecního archivu, jež za finanční pomoci obce a Jihomoravského kraje přebudovalo na prostory pro dětské výtvarné dílničky, cvičení a jiné aktivity pro rodiny s malými dětmi. Rodinné centrum se věnuje volnočasovým aktivitám pro děti a rodiny, organizuje Den dětí, Přivesnický tábor, Dýňohrádky, podzimní bazárůk, Ping-pongový turnaj pro děti i dospělé, Lampionovou cestu. Realizuje pravidelné zájezdy do divadla a kroužky jako Radovánky, Keramiku pro děti i dospělé klub Robotiky, zpívánky a Tvořivé dílničky pro děti od 8 let⁹.

▪ **Těšánek, z.s.**

Spolek vznikl jako obdoba dřívějšího sdružení rodičů a přátel školy, jeho činnost se zaměřuje na podporu a financování aktivit ZŠ a MŠ.

▪ **TS Wolfpack, z.s.**

TS Wolfpack, z.s. vznikla v roce 2019 a věnuje se taneční, choreografické a další umělecké činnosti. Skupina se účastní tanečních soutěží a pohárů, vystupuje na společenských a kulturních akcích v rámci Jihomoravského kraje, ale i celé republiky. Svojí činností se snaží také napomáhat k rozvoji veřejného života a kultury v obci¹⁰.

▪ **Myslivecké sdružení**

V obci působí myslivecké sdružení, které si klade za cíl péči o přírodu a zvěř. MS Těšany hospodaří v polní honitbě o výměře 1407 ha, kterou má pronajatu od Honebního společenstva Těšany. Myslivci pořádají každoroční ples a podílejí se na pravidelných akcích pořádaných v obci¹¹.

▪ **Jestřábi Těšany, z.s.**

Spolek vznikl na jaře 2024 a věnuje se vedení mládeže v rámci volejbalu.

▪ **Včelaři**

Organizace včelařského svazu v Těšanech sdružuje 21 včelařů s celkovým počtem 228 včelstev. V kulturním životě obce nejsou včelaři nijak významně aktivní¹².

⁹ Výroční zpráva za rok 2022, dostupné na www.rcnamysaku.cz

¹⁰ TS Wolfpack, z.s., Veřejný rejstřík, 2024, dostupné na <https://or.justice.cz/>

¹¹ Myslivci, dostupné www.outesany.cz

¹² Včelaři, dostupné na www.outesany.cz

▪ **Významné akce**

Mezi významné akce v obci patří každoroční tříkrálová sbírka, uzlovací soutěž, maškarní ples, myslivecký a hasičský ples, ostatkový průvod, vynášení Moreny, pouť do Nesvačilk na Květnou neděli, Otloukej se, písťaličko (ve spolupráci s Technickým muzeem v Brně), velikonoční dílničky v ZŠ, velikonoční hrkání, úklid obce na Den Země, jarní kosení, bazárek, dětský dopravní den, pálení čarodějnic, Dětský den, zahradní slavnost, letní kosení, Barnabášské hody, Damascenská ocel Těšany, sportovní den, Bison cup, hudební festival, žehnání aktovek, národopisné slavnosti a babské hody s kovářskou soutěží pod patronátem Technického muzea, zájezd pro seniory, pingpongový turnaj, lampionová cesta, podzimní bazárek, výstava betlémů, rozsvěcení vánočního stromu, svatý Mikuláš v kostele, mikulášské závody v požárním sportu, vánoční kino, zpívání v koutě a další.

▪ **Podpora spolkové činnosti**

Obec se podílí na organizaci společenských událostí, poskytuje prostředky na provoz kulturních a sportovních zařízení v obci. V rozpočtu obce jsou každoročně vyčleňovány finanční příspěvky na chod jednotlivých spolků, rovněž jsou jim bezúplatně poskytovány obecní prostory. Obec také poskytuje součinnost při zajišťování dotačních titulů. Spolky a obec intenzivně spolupracují na plánování, přípravách a organizaci kulturního a sportovního dění v obci. Díky tomu je v obci během roku zajištěna pestrá nabídka volnočasových, sportovních i kulturních aktivit. Obec usiluje o zlepšování podmínek a zázemí pro všechny tyto aktivity.

▪ **Práce obce s mládeží a seniory**

Obec podporuje práci s mládeží ve spolcích, je zřizovatelem ZŠ a MŠ, s kterými úzce spolupracuje. Obec pořádá vítání občánků, pasování školáků a dbá na dostatečné zastoupení volnočasových aktivit pro mládež prostřednictvím řádných i mimořádných dotací pro spolky, organizátory kroužků a akcí.

Pro seniory obec pořádá pravidelná setkání seniorů, hromadné zájezdy a další aktivity jako je např. sportovní den. Aktivity pro seniory jsou pořádány prostřednictvím kulturní komise.

▪ **Informovanost a spokojenost občanů**

O všech akcích obec informuje prostřednictvím místního rozhlasu, obecních webových stránek a nástěnek. Respondenti dotazníkového šetření jsou s kulturním a společenským životem v obci převážně spokojeni, občanům chybí větší vyžití pro starší děti a dospělé, měli by zájem o rozšíření nabídky o další kroužky, kurzy a vzdělávací akce¹³. Obec si je vědoma toho, že nejčastěji využívaným objektem pro akce i pravidelné sportovní vyžití je tělocvična

¹³ Dotazníkové šetření, 2024

ZŠ, u které bude třeba v následujících letech provést rekonstrukci střechy a spojovacího krčku. K získávání informací o dění v obci dotazovaní nejčastěji využívají zpravodaj, webové stránky obce, rozhlas a Facebook.

3. Hospodářství

Ekonomická situace

▪ **Spolupráce obce s podnikateli**

Obec místní podnikatele podporuje v rámci dostupných možností, pronajímá část budovy bývalého obecního archivu, kde sídlí kadeřnictví a kosmetika. Dále podnikatele propaguje prostřednictvím webových stránek, oslovuje místní podnikatele s veřejnými zakázkami. Na potřeby podnikatelů reaguje podle konkrétní situace, neeviduje žádnou převažující potřebu, která by spojovala více podnikatelských subjektů. V uvažované komplexní úpravě prostoru RC Na Myšáku se vedení obce též zamýšlí nad případnými nebytovými prostory, které by bylo možné pronajmout k podnikatelské činnosti.

▪ **Struktura podnikatelských subjektů v obci**

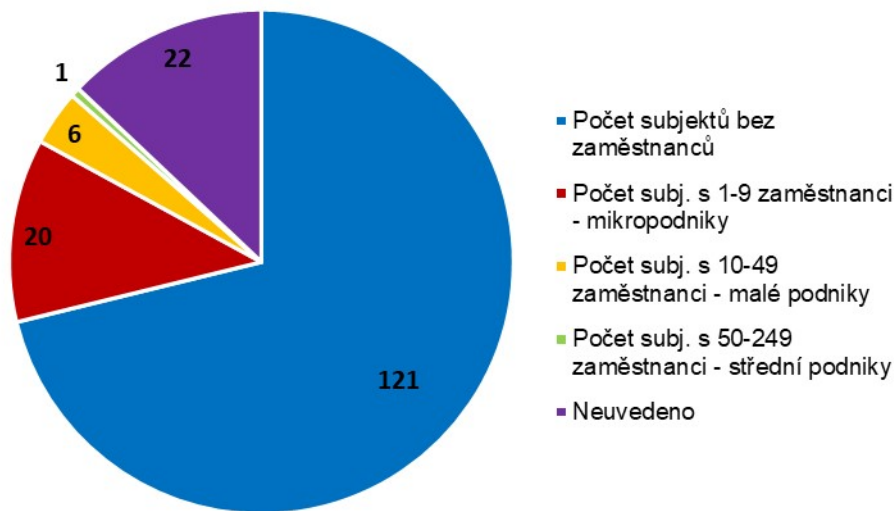
V obci bylo zaregistrováno 278 ekonomických subjektů, z nichž 170 ekonomických subjektů vykazovalo ke konci roku 2023 ekonomickou aktivitu. Dle velikosti podniku podle počtu zaměstnanců byl v obci 1 střední podnik, 6 malých podniků, 20 mikropodniků a 121 subjektů bez zaměstnanců. Převažující činností ekonomických subjektů dle odvětvové struktury je podnikání ve stavebnictví, ve velkoobchodu a maloobchodu, opravách a údržbě motorových vozidel a průmyslu. Odvětvovou strukturu znázorňuje graf níže.

Tab. 4: Ekonomické subjekty dle odvětví k 31.12.2023

	Registrované podniky	Podniky se zjištěnou aktivitou
Celkem	278	170
A Zemědělství, lesnictví, rybářství	17	10
B-E Průmysl celkem	39	24
F Stavebnictví	55	38
G Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel	35	24
H Doprava a skladování	11	5
I Ubytování, stravování a pohostinství	15	8
J Informační a komunikační činnosti	8	7
K Peněžnictví a pojišťovnictví	3	3
L Činnosti v oblasti nemovitostí	4	3
M Profesní, vědecké a technické činnosti	23	16

N Administrativní a podpůrné činnosti	5	3
O Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení	2	2
P Vzdělávání	3	2
Q Zdravotní a sociální péče	5	5
R Kulturní, zábavní a rekreační činnosti	6	1
S Ostatní činnosti	34	14
X nezařazeno	.	.

Zdroj: Český statistický úřad, 2024, dostupné na www.czso.cz

Obr. 6: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou dle počtu zaměstnanců

Zdroj: Český statistický úřad, stav k 31. 12. 2023, dostupné na www.czso.cz

▪ **Charakteristika klíčových subjektů**

Mezi největší zaměstnavatele se řadí firmy Agro MONET, a.s., Hamák moving, s.r.o., D.M.F. a.s., Pila Těšany, zámečnictví Fiala, autodoprava Michal Vlček, Základní škola a mateřská škola Těšany a samotná obec. Tyto subjekty jsou zásadní pro zaměstnanost na území obce, vytvářejí pracovní místa pro obyvatele Těšan a přilehlého okolí. Celkový počet pracovních míst je však malý pro potřeby obce.

▪ **Komerční služby v obci**

Mikropodniky a podnikatelé – fyzické osoby bez zaměstnanců pokrývají značnou část spektra komerčních služeb v rámci obce, více viz následující graf. Základní pokrytí komerčními službami je dostačující, za specifitějšími službami a prodejny obyvatelé dojíždějí buďto do Židlochovic či Újezdu u Brna nebo přímo do krajského města Brna.

Tab. 5: Nabídka služeb v obci Těšany v roce 2024

OBEC	Stolařství, truhlářství	Instalatér, topenář	Malíř, natěrač	Stavební řemesla	Zámečnictví, kovářství	Krejčí, švadlena	Kadeřnictví, kosmetika	Opravný motor. vozidel	Masáže	Potraviny / smíšené zboží	Obchodní středisko	Pošta	Restaurace	Pohostinství (bez stravování)
Těšany	1	1	1	7	3	-	4	2	1	2	-	1	1	1

Zdroj: Obec Těšany, vlastní zpracování

Dle dotazníkového šetření, které probíhalo ke zpracování dokumentu Programu rozvoje, 31 % respondentů uvádí, že služby dostupné v obci jsou dostačující na velikost dané obce a 35,8 % naopak poukazovali na chybějící služby v obci. Občané nejvíce postrádají pekárnu, cukrárnu/kavárnu, kvalitnější restauraci, bankomat a další¹⁴.

Obr. 7: Chybějící služby v obci Těšany

Zdroj: Dotazníkové šetření, 2024

▪ Podpora podnikání v obci

Obec se snaží podnikání podporovat dle aktuálních příležitostí. Na webových stránkách obec zveřejňuje seznam firem a služeb působících v obci. Podpora podnikání nepatří mezi zásadní rozvojové priority obce, v obci je vyvážené podnikatelské prostředí. V dotazníkovém šetření bylo jen 11 % respondentů podnikajících v obci. Na podporu podnikání v otevřené otázce navrhují respondenti nabídnout možnost zvýhodněného nájmu v obecních prostorách pro začínající podnikatele, přednostně oslovovat místní podnikatele v souvislosti s řešením potřeb obce či nabídnout možnost poradenství a právní pomoci podnikatelským subjektům¹⁵. Tyto návrhy se však jeví jako převážně hypotetické, obec neeviduje konkrétní zájemce o nájem či využití potenciálních průmyslových objektů. Přesto by lokalita obce byla pro velké

¹⁴ Dotazníkové šetření, 2024

¹⁵ Dotazníkové šetření, 2024

investory výhodná svou polohou i možností využití prostor bývalého statku, pokud by potenciální investor vstoupil do jednání se soukromými majiteli objektu.

▪ **Charakter zemědělské výroby**

Zemědělskou výrobu v obci zajišťuje Agro MONET a.s. Agro MONET, a.s. hospodaří kromě katastru Těšany, též na katastrech obcí Moutnice, Borkovany, Újezd u Brna, Žatčany, Telnice, Měnín, Šitbořice, Nikolčice a Nesvačilka. Obhospodařuje celkem 2 530 hektarů zemědělské půdy, na kterých jsou pěstovány obiloviny, řepka olejná, cukrovka, kukuřice a další krmné plodiny a dále obdělává 42 ha vinic na viniční trati Vinohrádky - Terasy, ve vinařské podoblasti Velkopavlovické. V živočišné výrobě je významná výroba mléka a chov skotu. Na farmě v Těšanech je chováno zhruba 800 kusů dojníc a 1700 kusů zástavu (telat, jalovic) holštýnského plemene a kříženců jiných plemen¹⁶. Na zemědělské půdě pak kromě Agro MONETu, a.s. ještě hospodaří vinař Pavel Husák.

▪ **Pozemkové úpravy a územní plán**

V katastrálním území probíhaly od roku 2011 na žádost vlastníků nadpoloviční výměry zemědělské půdy komplexní pozemkové úpravy, jejich realizace byla ukončena v roce 2022 a jejich výstupem je Plán společných zařízení, který chce obec v následujících letech realizovat s finanční podporou Pozemkového úřadu.

Obec má zpracovaný územní plán z roku 2012. Následně byly pořízeny změna č.II územního plánu Těšany, která nabyla účinnosti 8.8.2018 a Změna č.1 územního plánu Těšany, která nabyla účinnosti v roce 2020. Územní plán stanovil 11 ploch, ve kterých je rozhodování o změnách v území podmíněno zpracováním územní studie. Obec tak nechala zpracovat doposud 4 územní studie, a to na lokality - Těšany Kradlov E, J3; "J1" Padělky u Moutnic, k.ú. Těšany; "Centrum obce - kovárna - zámek", k.ú. Těšany a "D1 a D2" Těšany.

Rozvoj obce je limitován, kromě kvalitních půd spadajících do třídy ochrany I. a II., též technickými limity. Jedná se o:

- Ochranné pásmo přírodního léčivého zdroje Šaratice
- Dobývací prostor Těšany
- Chráněné ložiskové území Borkovany
- Ložisko nerostných surovin Těšany
- Ložisko nerostných surovin Bošovice SV
- vedení VN, VVN včetně ochranného pásma
- vedení VTL plynovodu včetně ochranného pásma
- ropovod a produktovod včetně ochranného pásma
- trasa mikrovláknového spoje (Fresnelova zóna)

¹⁶ Agro MONET a.s., 2024, dostupné na <https://www.agromonet.cz/>

- RR paprsky
- Silnice II/380 včetně ochranného pásma
- Obchvat Moutnice – Těšany RDS21-II/380 Těšany
- Silnice III/4166, III/4167 včetně ochranného pásma
- Ochranné pásmo vnější vodorovné plochy letiště Brno
- Ochranné pásmo proti laserovým zařízením sektor B – letiště Brno
- Ochranné pásmo radaru Sokolnice – rozšíření sektoru B a sektor B pro posouzení vlivu větrných elektráren
- Ochranné pásmo proti laserovým zařízením sektor B
- Cyklotrasy a cyklostezky

▪ **Atraktivita cestovního ruchu¹⁷**

○ **Kovárna**

Dominantou obce je kovárna na návsi. Kovárna je ojediněle zachovalým objektem řemeslnické dílny ve spojení s hospodářským a obytným stavením. První písemné zprávy o těšanské kovárně pocházejí z konce 17. století. Dá se však předpokládat, že zdejší kovářská dílna vznikla bezprostředně po založení vrchnostenského dvora v Těšanech roku 1377. Stavení v dnešní podobě selského baroka bylo vybudováno kolem roku 1700 na místě starší, historicky doložené kovárny. Kovárna je postavena s podloubím, kde se na břevně mezi pilíře přivazovali koně pro kování. Zde se také kovalo rozměrnější zemědělské nářadí, které se nevešlo do kovárny - vozy, žebřiny, saně, trakaře, natahovaly se ráfy na kola a jiné. V roce 1963 byla kovárna v Těšanech zapsána do státního seznamu nemovitých kulturních památek. V roce 1969 převzalo objekt do vlastní správy Krajské středisko památkové péče. Rekonstrukce za dohledu pracovníků Technického muzea proběhla v letech 1972 až 1975. Dnes je v prostorách kovárny odloučené pracoviště Technického muzea. Zařízení kuchyně a světnice znázorňuje životní styl a prostředí kováře v 19. století. V hospodářských budovách jsou instalovány ukázky velkých kusů kovářské práce, bran, pluhů, částí zemědělských povozů a drobné výrobky kovářů. Možnost předvádět historický způsob kovářské výroby v dobových prostorách byla několikrát využita i televizí. Na expozici kovářství navazuje kolářská dílna, která představuje základní technologie, typické výrobky a nářadí tohoto řemesla. Technologie je představena základní kolářskou prací – výrobou kola, a to v jednotlivých pracovních fázích.

¹⁷ Památky v Těšanech, dostupné na www.outesany.cz

○ **Kostel sv. Barnabáše**

Přestože v Těšanech nebyl kostel, měly od roku 1697 svého patrona. Začali ho vzývat po velkém požáru toho roku. V 18. století mu byla zasvěcena kaplička a zvonička zároveň, která se v roce 1783 musela postavit znovu po řádění vichřice. Obec se dlouho snažila o vlastní kostel. Jeho budování začalo v letech 1896-97. 12. června 1907 došlo ke slavnostnímu zasvěcení.

V roce 1942 přišel kostel o dva zvony, které byly sňaty a určeny na výrobu válečného materiálu. Po válce se provedla rozsáhlá pátrací akce, ale zvony se nenašly. V roce 1945 byl kostel poškozen. Roku 1955 se do kostela zakoupil nový zvon. První vyzvánění bylo na památku obětem okupace. Později přibyl další. Kostel má nyní čtyři zvony zasvěcené sv. Barnabáši, Svaté rodině, sv. Janu Křtiteli a umíráček. V roce 1966 se provedla oprava kostela a o rok později se nainstalovaly věžní hodiny. V letech 1991-93 proběhla další větší oprava a roku 1999 se zrekonstruovala střecha a věž.

○ **Kaple Panny Marie**

Kaple byla postavena na kopci nad vinohrady a Těšanskou přehradou po skončení druhé světové války. Za války bylo odvedeno několik občanů Těšan do koncentračních táborů, všichni se vrátili živí. Přisoudili to tomu, že se modlili k panně Marii a zavázali se, že postaví kapličku. Všichni z okolí nadšeně souhlasili a pořádaly se sbírky a každý kdo mohl, při stavbě pomohl. Na kapli se konají pravidelné poutě v měsíci květnu, v létě je dějištěm hudebního festivalu a po celý rok je vyhledávaným místem pro pěší vycházky a jako klidová zóna mimo centrum obce.

○ **Zámeček a sochy**

Bývalá rezidence, později zámek je raně barokní jednoposchodová budova obdélníkového půdorysu, která má v ose hlavního průčelí mělký rizalit, k němuž je přistavěn portikus s balkonem v patře. V roce 1999 zámeček prošel rekonstrukcí a nyní je v soukromém vlastnictví. Objekt je sice nepřístupný, ale jeho větší část sousedí s volně přístupným chodníkem, pohledově proto jde o významný objekt v obci.

V obci se nacházejí tři sochy: socha sv. Gottharda, socha sv. Dominika a Krucifix. Objekty pochází z období baroka (přibližně polovina 18. století) a v současné době stojí poblíž sebe, před těšanskou kovárnou a zámkem (socha sv. Dominika sem však byla v minulosti přemístěna). Všechny sochy byly v roce 2014 restaurovány. Na návsi rovněž stojí památník obětí I. světové války se sochou T. G. Masaryka.

▪ **Turistická infrastruktura**

Obcí prochází dvě cyklotrasy, které budou pojednány níže. Turistické informace může poskytovat obecní úřad nebo kovárna, kterou spravuje Technické muzeum. V obci je jedna

restaurace, která nabízí také ubytovací kapacity - restaurace a penzion Maryša. Obec je vybavena pouze pro průjezdní turistický ruch a neočekává, že by se tato situace měla změnit. Pro potřeby místní rekreace a lokální turistiky se plánuje zbudování rybníčku s potenciálem pro koupání. Čeká se na zhotovení Pozemkovým úřadem. Respondenti dotazníkového šetření se vyjádřili převážně pro budování cyklostezek a podporu cykloturistiky v obci, dále také pro aktivity s folklórní a tradiční náplní¹⁸.

Trh práce

▪ Obyvatelé v aktivním věku

V Těšanech žilo k poslednímu Sčítání lidu, domů a bytů 820 obyvatel v produktivním věku, což činilo 65,1 % obyvatelstva (k 31. 12. 2023 850 osob v produktivním věku – 65,6 % obyvatelstva)¹⁹.

▪ Ekonomicky aktivní obyvatelstvo

V roce 2021 žilo v obci podle údajů SLDB 672 ekonomicky aktivních obyvatel, což bylo 53,3 % celkového obyvatelstva. Z toho 645 osob bylo zaměstnaných nebo samostatně výdělečně činných, 27 bylo nezaměstnaných. V obci žilo 79 pracujících důchodců a 3 osoby na mateřské dovolené. Ekonomicky aktivní obyvatelstvo obce tvořilo tedy cca 53,3 %, z nichž zaměstnaných bylo 96 % obyvatel²⁰. Dle jednotlivých sektorů bylo zaměstnáno v zemědělství 5,9 %, 36,5 % ve stavebnictví a průmyslu, 54,7 % ve službách a 2,9 % nebylo zjištěno.

▪ Míra nezaměstnanosti

Český statistický úřad uváděl hodnotu podílu nezaměstnaných osob v obci za srpen 2024 ve výši 4 %, tedy vyšší než průměr pro Brno-venkov ze stejného období, který činil 3,12 %. Aktuálně je v obci 34 uchazečů o zaměstnání a 20 pracovních míst v evidenci úřadu práce. V obci byli k poslednímu prosinci 2023 zjištěni 4 dlouhodobě nezaměstnaní (tzn. déle než 24 měsíců), 1 uchazeč o zaměstnání z řad absolventů a 7 uchazečů, kteří byli zařazeni jako osoby zdravotně postižené. Průměrný věk uchazečů činil 43 let.

Tab. 6: Podíl nezaměstnaných osob v obci v letech 2018-2023

Obec	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Těšany	1,45 %	1,31 %	2,77 %	2,86 %	2,54 %	3,07 %

Zdroj: Český statistický úřad, 2024, dostupné na www.czso.cz

¹⁸ Dotazníkové šetření, 2024

¹⁹ Veřejná databáze, ČSÚ, 2024, dostupné na www.czso.cz

²⁰ SLDB 2011, ČSÚ, 2015, dostupné na www.czso.cz

▪ **Dojížd'ka do zaměstnání**

Nadpoloviční většina ekonomicky aktivních občanů za prací vyjíždí, což odpovídá situaci ve většině srovnatelných obcích v okolí. Z Těšan za prací vyjíždí 412 občanů, což je 61,3 % z ekonomicky aktivních obyvatel, přičemž se dá předpokládat, že občané nejčastěji dojíždí do Brna²¹. Dostupnost do Brna je dobrá prostřednictvím silniční sítě jak při individuální, tak při hromadné dopravě. Četnost a kvalita spojů je analyzována v samostatné kapitole Dopravní obslužnost níže.

▪ **Podpora zaměstnanosti**

Obec nevyužívá institutu veřejně prospěšných prací, podporu zaměstnanosti zaměřuje spíše na podporu podnikání a vytváření nových pracovních míst ze strany potenciálních zaměstnavatelů.

4. Infrastruktura

Technická infrastruktura

▪ **Voda**

Obec Těšany má vodovod pro veřejnou potřebu, který je majetkem OÚ Těšany a je provozován společností VAS a.s., divize Brno – venkov, provozní středisko Židlochovice. Obec je zásobena pitnou vodou ze skup. vodovodu Rajhrad, jehož zdrojem je voda dodaná z vodárenské soustavy Březová II, Vířský oblastní vodovod (dále jen VOV). Stávající místní zdroj, studny, jsou mimo provoz, z důvodu špatné kvality nejsou a nebudou využívány jako zdroj pitné vody.

Původní zdroj pitné vody (studny) bude zakonzervován s ohledem na jeho pozdější možné využití jako zdroje užitkové vody resp. nouzové zásobování. Z přírodního řádu vodojem Rajhrad I 2x450 m³ s max. hladinou 280,0 m n. m. a vodojem Sokolnice 650 m³ s max. hladinou 250,0 m n. m. je z odbočky gravitačním zásobovacím řadem Žatčany, dále navazujícím zásobovacím řadem Nesvačilka a dále přírodními řady Nesvačilka – Moutnice a Moutnice – Těšany plněn vodojem Těšany 2x250 m³ s max. hladinou 260,0 m n. m. a min. hladinou 255,0 m n. m. Z něho je zásobovacím řadem navazujícím na rozvodnou síť obec Těšany zásobena. Využívané vodní zdroje jsou umístěny mimo řešený katastr. Stávající místní zdroj, studny, jsou mimo provoz z důvodu nedostatečné kvality jímané vody.

Stávající zdroje jsou dostatečně kapacitní pro zásobování obce i po realizaci výhledové zástavby a s tím spojeného nárůstu potřeby vody. Dle dostupných podkladů je vodovodní síť vzhledem ke stávající zástavbě téměř kompletní, některé řady však nejsou v dobrém

²¹ SLDB 2021, ČSÚ, 2024, dostupné na www.czso.cz

technickém stavu (ulice Kradlov), dochází k jejich praskání a obec tak bude řešit potřebnou rekonstrukci²².

Na vodovod bylo napojeno dle SLDB 2021 319 domů v obci²³.

▪ **Kanalizace**

Kanalizační síť v obci Těšany je navržena jako jednotná, větvená, průtoky gravitační.

Kanalizační systém včetně ČOV byl zprovozněn v roce 2006. Stoková síť odvádí na ČOV veškeré splaškové vody z celého svého odkanalizovaného povodí a za deště též část dešťových vod po odlehčení. Na stokovou síť jsou napojeny splašky od obyvatelstva, rekreačních objektů, vybavenosti a z provozoven malých živností. V obci se nenachází žádný známý producent specifických průmyslových či jiných odpadních vod napojený na veřejnou kanalizaci. Stoky tvoří potrubí HDPE DN 800 a DN 1000, část kanalizace uložená v silničním průtahu byla provedena z KT trub DN 300 – 400, ostatní stoky jsou provedeny z PP a PEHD DN 250 – 1000. Celková délka stokové sítě je dle kolaudačního rozhodnutí 9680,20 m. Územní plán předpokládá perspektivní oddělování odpadních vod a přechod na oddílný kanalizační systém. Z tohoto důvodu má být u nových staveb vnitřní kanalizační systém řešen rovněž jako oddílný. Dešťové vody budou odváděny do stávajících vodních toků. Na stokové síti budou zřízeny revizní nebo spojovací šachty v minimálním intervalu 50 m. Při návrhu nové zástavby je vhodné minimalizovat rozsah zpevněných ploch a nezvyšovat odtokový součinitel dané lokality. U nově navržených RD se předpokládá vyvedení dešťových vod ze střech na terén a jejich zachycování pro závlahu. V zelených plochách je nezbytné při návrhu přísně dodržovat zásady povrchové retence.

V obci je zbudována centrální čistírna odpadních vod, která je umístěna v severozápadní části zastavěného území obce. Čistírna je řešena jako mechanicko – biologická, jednolinková s celoroční nitrifikací, denitrifikací a aerobní stabilizací kalu s možností odbourání fosforu simultánním srážením. Recipientem pro předčištěnou odpadní vodu je Moutnický potok²⁴. Čistírna odpadních vod v současné chvíli dosluhuje, kapacitní navýšení se neplánuje. Obec počítá se zapojením do projektu Odkanalizování Regionu Cézava a odvod na ČOV Modřice. Dále je v řešení kanalizace ve Dvorkách, kde jsou sedlé kanálové vpusti.

Na kanalizační síť bylo napojeno k roku 2021 297 obydlých domů v obci²⁵.

²² Územní plán obce, 2011

²³ SLDB 2021, ČSÚ, 2024, dostupné na www.czso.cz

²⁴ Územní plán obce, 2011

²⁵ SLDB 2021, ČSÚ, 2024, dostupné na www.czso.cz

▪ **Plyn**

Obec je v celém rozsahu plynofikována. Napojena je z vlastní regulační stanice RS 1 200 VTL/STL umístěné na západním okraji obce v prostoru u Moutnického potoka. Tato je připojena vysokotlakou přípojkou DN 150 ze směru od Moutnice. Z této RS kromě Těšan je STL přivaděčem připojena obec Nesvačilka – potrubím PE 90 z prostoru od stávající zemědělské farmy. Provozovatelem plynovodu v obci je GasNet²⁶. Na plyn bylo dle Sčítání napojeno 343 domácností z obce²⁷.

▪ **Elektřina**

Území obce je zásobováno elektrickou energií z rozvodny 110/22 kV Sokolnice z hlavního primárního venkovního vedení VN 22 kV č. 4. Stávající vedení vyhovuje současným i výhledovým přenosovým požadavkům, nepředpokládají se žádné zásadní úpravy. Pouze je uvažováno s úpravou VN trasy nadzemního vedení na východním okraji obce. Kabelové rozvody VN se v území nevyskytují. Provozovatelem distribuční soustavy je EG.D²⁸. Do budoucna je plánováno umístění vedení do země.

▪ **Veřejné osvětlení**

Veřejné osvětlení je v obci provedeno převážně nadzemním vedením na společných stožárech s rozvodnou sítí NN včetně upevnění svítidel²⁹. V minulých letech obec uskutečnila výměnu původních sodíkových výbojek za úsporné LED žárovky. Obec má v plánu provést komplexní rekonstrukci veřejného osvětlení.

▪ **Telekomunikace a internet**

V katastru obce a její zastavěné části se vyskytují stávající trasy podzemní přenosové kabelové sítě DOK (dálkový optický kabel), který je ve správě Telefonica O2 Czech Republic, a.s. MPO Brno. Do území vstupuje ze směru od Moutnic, v souběhu se silnicí pokračuje přes zastavěnou část obce do RSU Těšany a odtud dále ve směru na Újezd u Brna.

Území obce je pokryto signálem operátorů mobilní telefonní sítě GSM. Základnová stanice operátora O2 je umístěna cca 700 m jižně od obce.

Internetové připojení je realizováno bezdrátovým připojením, které v obci nabízí několik poskytovatelů (Hakom, MPCom, mamut.net, O2).

Dlouhodobě obec řeší vybudování optické sítě.

²⁶ Územní plán obce, 2011

²⁷ SLDB 2021, ČSÚ, 2024, dostupné na www.czso.cz

²⁸ Územní plán obce, 2011

²⁹ Územní plán obce, 2011

▪ **Odpadové hospodaření v obci**

Obec provozuje sběrný dvůr, který je otevřen dvakrát týdně, ve středu a v sobotu. Zde lze odkládat vybrané druhy odpadů - objemný odpad (nábytek, zařízení domácnosti), elektrošrot (pračky, televize, rádia, sporáky, počítače, videa..), kovový odpad, dřevěný odpad, textilní odpad, papír, sklo, plasty, nebezpečné složky a stavební odpad do množství 50 kg na bytovou jednotku za měsíc. Dle výsledků dotazníkového šetření je 70,4 % respondentů spokojeno se stávající otevřací dobou sběrného dvora. Ale i přes to se objevily návrhy na její prodloužení, nejčastěji však minimálně o hodinu každý stávající den³⁰.

Dále je po obci kromě sběrného dvora celkem 7 sběrných míst, kde mohou občané odkládat sklo. Jedná se o místa - parkoviště za farou, v koutě, za telecomem (naproti starého hřbitova), u Sámošky, u masny, u kabin a u hřbitova.

Základní škola pořádá dvakrát ročně sběr papíru jako podporu třídění odpadu, výtěžek využívá k nákupu motivačních her a pomůcek pro žáky.

V prosinci 2015 obec zavedla třídění plastů a papíru pomocí samostatných popelnic do každé domácnosti. Popelnice na tříděný odpad jsou sváženy zvlášť a elektronicky evidovány. Na základě toho byl zaveden motivační systém se snížením poplatku za odpad pro domácnosti, které odpad vytřídí a sníží tak produkci komunálního odpadu.

▪ **Místa posledního odpočinku a sakrální stavby**

Hřbitov je jedním z důležitých míst v obci, plní funkci občanské vybavenosti, udržování tradic i místo sociální komunikace především pro seniory. V Těšanech se nachází starý hřbitov u hlavní silnice, kde se již nepohřbívá, a nový hřbitov za vesnicí směrem na Nesvačilku. Oba dva v posledních letech prošly potřebnou renovací. Na novém proběhla úprava cestiček, zídek, márnice, veřejného osvětlení a vybudování kolumbária. K dalším významným objektům, které vzhled venkova a vesnice dotvářejí, patří sakrální stavby, ať už v intravilánu nebo extravilánu obce (křížky, pomníčky, boží muka). Některé z nich se podařilo obci již opravit, jiné na svou opravu ještě čekají.

³⁰ Dotazníkové šetření, 2024

Dopravní infrastruktura

▪ **Silnice v obci**

Silniční síť je v katastrálním území obce stabilizována. Obcí prochází silnice:

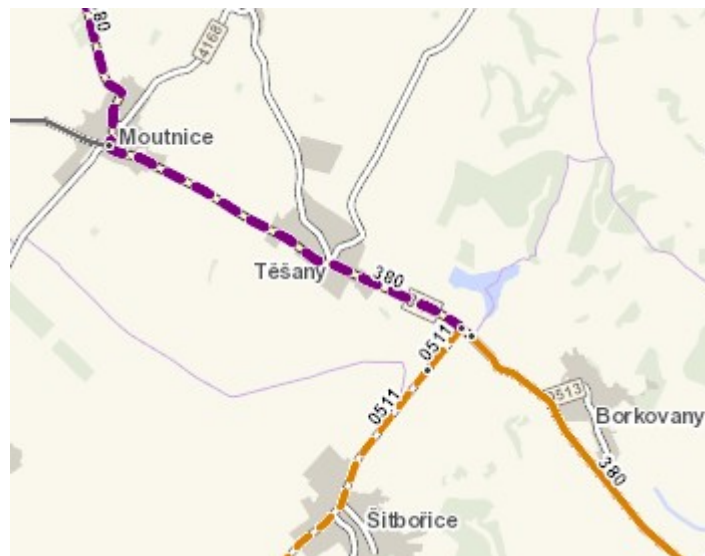
- II/380 Brno – Hodonín,
- III/4166 Těšany – Šaratice,
- III/4167 Žatčany – Nesvačilka – Těšany,
- III/0511 Těšany – Šitbořice – Nikolčice.

Na dálnici D2 je obec připojena v km 11,0 MÚK Blučina. Nájezd je od obce vzdálen zhruba 10 km.

V letech 2012-2014 byl realizován průtah obcí na silnici II/380, v rámci projektu byl zbudován kruhový objezd na návsi, který zároveň řešil nebezpečné křížení pěti cest. Špatná kvalita silnic a bezpečnost provozu byly podle dotazníkového šetření Jihomoravského kraje z roku 2013 zásadní překážky rozvoje obce. Realizace průtahu proto výrazně napomohla rozvojovým možnostem obce.

▪ **Dopravní zátěž**

Podle údajů ŘSD z roku 2020 dosahuje intenzita dopravy v obci 5001-7000 vozidel/24 hodin na silnici II/380³¹. Ve srovnání s předchozím dokumentem a daty o intenzitě z roku 2010 došlo k nárůstu o 2000 vozidel, které po komunikaci II/380 projedou, denně. Obec není výrazně ohrožena hlukem podle hygienických norem, ochranná pásma komunikací zůstávají zachována. Komfort bydlení v blízkosti silnice II/380 je však dopravou značně ovlivněn.

Obr. 8: Intenzita silničního provozu v obci Těšany a okolí dle CSD 2020

Zdroj: <https://scitani.rsd.cz/>

³¹ Celostátní sčítání dopravy 2020, dostupné na <http://scitani2010.rsd.cz>

▪ **Železniční trať**

Katastrálním územím Těšan neprochází žádná železniční trať, ani se nevyskytuje žádné zařízení železniční dopravy. Nejbližší železniční stanice je cca 10 km vzdálený Újezd u Brna na trati č. 300 Brno – Přerov, nebo stanice Sokolnice-Telnice na stejné trati a i přibližně stejné vzdálenosti.

▪ **Místní komunikace**

Územní plán obce doporučuje zklidnění místních komunikací, a to nejlépe formou vymezení těchto komunikací jako zón s dopravním omezením - Zóny 30.

Návrh stávajících místních komunikací určených jako Zóna 30:

- obě komunikace spojující silnice II/380 a III/4167,
- komunikace spojující silnice III/4167 a III/4166,
- komunikace od křižovatky silnic II/380 a III/4167 po obytnou zástavbu³².

Údržba místních komunikací je zajišťována prostřednictvím technických pracovníků a obecní techniky. V rámci komplexního projektu prostor za obecním úřadem by mělo vzniknout mimo jiné zázemí pro technické pracovníky i pro techniku a materiál.

▪ **Bezpečnost na komunikacích**

V Malých Famíliích a Močilkách nejsou vybudovány chodníky, v Močilkách je situace pro pěší i motoristy zhoršena jarními přívalovými dešti, které splavují ornici do ulice. Celkově jsou ale respondenti dotazníkového šetření s bezpečností v obci spokojeni (80,4 % spokojeno nebo spíše spokojeno)³³.

▪ **Parkovací místa**

V obci je dostatek parkovacích míst v centru, při základní a mateřské škole, na parkovištích v různých částech obce a obec se snaží o neustálé doplňování takovýchto ploch. Největší parkovací plocha v obci je v soukromých rukách a nachází se před restaurací Korok. (trvale neudržované). Obec s majiteli parkoviště vyjednala dohodu trvalejšího rázu, která se vztahuje především na pořádání velkých akcí v obci.

▪ **Cyklotrasy a turistické trasy**

Katastrálním územím obce prochází cyklotrasa č. 5114 Těšany – Šaratice. Trasa je vedena po silnici III. třídy s nižší intenzitou dopravy a v Šaratících se napojuje na cyklotrasu č. 5101 Šaratice – Křenovice a dál vede na soubor cyklostezek Moravského Krasu nebo se při silnici II/418 umožňuje napojit na nově vzniklou cyklostezku Otnice-Újezd u Brna. Druhá cyklotrasa

³² Územní plán obce, 2011

³³ Dotazníkové šetření, 2024

na území Těšany je cyklotrasa č. 5094 Těšany – Svatá, která se napojuje na trasu č. 473 na území Ždánického lesa. V návaznosti na dokončení komplexních pozemkových úprav je plánováno přeložení cyklostezky nad Těšanskou přehradou tak, aby vedla mimo vinohrady a zbudování zpevněného povrchu pro tuto cyklostezku. Též je uvažováno o cyklostezce, která by spojovala Těšany a Moutnice³⁴.

Cyklistická doprava má význam s ohledem na spojení se sousedními obcemi a na rekreační využívání širšího území. Pěší doprava má obdobný význam. Na území Těšany nejsou žádné turistické trasy.

Dopravní obslužnost

▪ Zapojení do IDS

Obec je zapojena do IDS JMK s využitím autobusové dopravy prostřednictvím linky 109 Hodonín - Mutěnice - Čejč - Klobouky u Brna - Telnice - Brno. V obci se nacházejí dvě autobusové zastávky, Těšany a Těšany, u váhy. Obec se aktivně zapojuje do realizace spojů, ročně přispívá na provoz večerních spojů v obci.

▪ Dostupnost spádových sídel a krajského města

Za spádové sídlo lze považovat Brno, kam občané dojíždějí za prací, službami, kulturou i specializovanou zdravotní péčí. Spojení je vyhovující, obec neevokuje významnější problémy veřejné dopravy. Těšany jsou od Brna vzdáleny 23 km, cesta trvá přímými spoji do 40 minut. Trasu linky Těšany-Brno obsluhuje 45 autobusových spojů ve všední den a 18 spojů o víkendu. Většina autobusových spojů je přímá a bezbariérová. Nepřímé spoje vykrývají především časové úseky ve špičce, navazují na vlakové spojení ze Sokolnic.

Spojení do Újezdu i do Židlochovic však nelze realizovat bez přestupů. Ve všední dny jezdí 51 spojů do Újezdu, cesta však trvá stejně dlouho jako do Brna a vyžaduje jeden až dva přestupy. Do Židlochovic jezdí ve všední dny 44 spojů, cesta však též vyžaduje přestupy, v některých časech pak dokonce v Brně. Cesta do 20 km vzdálených Židlochovic tak může trvat až 90 minut. Brno je tedy nejlépe dojízdným spádovým centrem, pokud obyvatelé cestují hromadnou dopravou³⁵. Obec v minulosti zajistila též noční spoj z Brna, ale kvůli jeho nedostatečnému využití byl nakonec opět zrušen.

³⁴ Cyklotrasy, dostupné na www.cyklotrasy.cz

³⁵ Spojení, dostupné na <https://idos.cz/>

5. Vybavenost

Bydlení

▪ **Počet domů a charakter zástavby**

Podle údajů ze SLDB 2021 bylo v obci 417 domů, z nichž 375 bylo obydlených a 42 neobydlených. Z celkového počtu obydlených domů bylo 368 domů rodinných, 6 bytových a 1 dům s označením ostatní budovy³⁶. Jádrem obce Těšany tvoří dva spojené prostory. Jeden je tvořen prostorem okolí zámku a kovárny u centrální křižovatky na JV, druhý SZ navazující zahnutou návěsí ulicovkou (stará návěs) s kostelem v „ohniskové poloze“ po kontaktu s Moutnickým potokem. Na prostor okolí zámku navazuje areál hřiště, školy a lesoparku, se zámkem přímo sousedí transformující se historický statek. Výrazným prvkem prostoru u zámku je památkově chráněný objekt kovárny, sochy sv. Dominika a sv. Gottharda, kříž a památník se sochou TGM. Stará návěs je zčásti překryta plochami stromové zeleně, významně dotvářejícími její obraz. Zástavba v obci je tvořena obytnými domy do max. 2 nadzemních podlaží převážně historicky protáhlého obdélníkového popř. hákového půdorysu v sevřeném typu zástavby, se sedlovými a polovalbovými střechami souměrnými se sklonem 35° až 45°, s hřebenem nad hlavním objemem stavby, orientovaným rovnoběžně s ulicí. V plochách vyčleněných územním plánem pro novou výstavbu obec usiluje o dodržení harmonického vesnického rázu domů obklopených zahrádkami, bude se snažit předcházet „zhuštění“ prostoru developerskou výstavbou³⁷.

▪ **Počet bytů**

V domech je celkem 526 bytů, z toho 476 je v rodinných domech a 49 v bytových domech, kterých je celkem 6. Obec vlastní 24 bytů³⁸.

▪ **Podpora bytové výstavby**

V obci se každoročně vyskytne deset až dvacet zájemců o bydlení, ať už potenciálních žadatelů o byt či zájemců o koupi rodinného domu v obci. Územní plán vymezuje vhodné lokality pro výstavbu k bydlení v lokalitách U Hřbitova a Kradlov, kde jsou vhodné podmínky pro prostupnost krajiny a zachování vesnického rázu. Obec však v těchto lokalitách nevlastní pozemky a možnosti výstavby jsou tak velmi omezené³⁹. V uvažování je též lokalita za školkou, kde byl projevěn zájem o výstavbu ze strany developerských firem.

³⁶ SLDB 2021, ČSÚ, 2024, dostupné na www.czso.cz

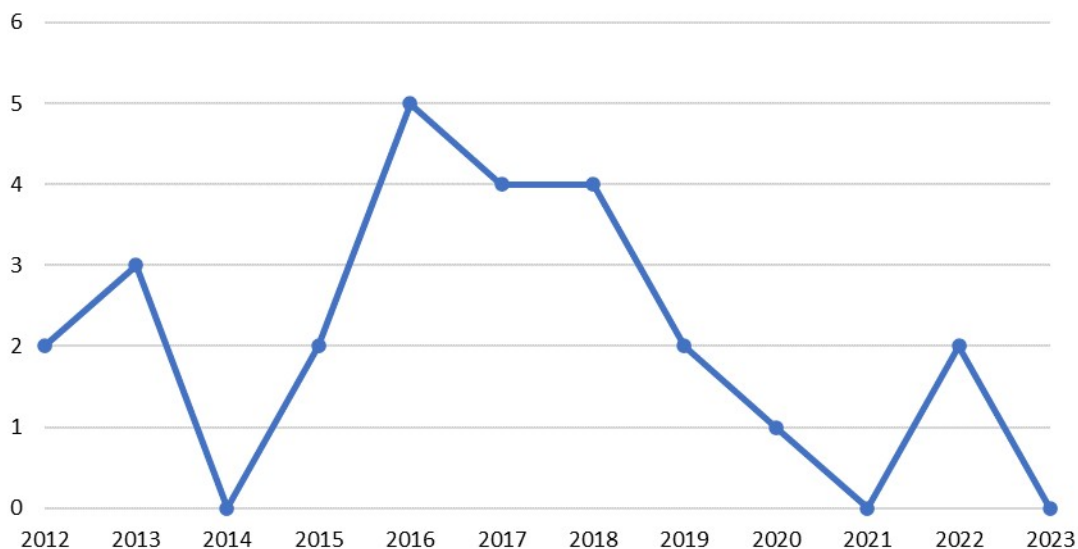
³⁷ Územní plán obce, 2011

³⁸ SLDB 2021, ČSÚ, 2024, dostupné na www.czso.cz

³⁹ Územní plán obce, 2011

▪ **Počet dokončených bytů**

V období 2012-2023 bylo v obci dokončeno 25 bytů. Největší boom bytové výstavby v minulosti proběhl v roce 2002, kdy obec realizovala výstavbu bytového domu o celkovém počtu 28 bytů. Poměr nové zástavby zůstává v ostatních letech nízký, obec nevlastní vhodné pozemky pro další rozvoj bytové výstavby. Co se týká období výstavby, nejvíce domů bylo vybudováno v období 1971-1990, celkem se jednalo o 109 rodinných domů a 2 domy bytové⁴⁰.

Obr. 9: Bytová výstavba v obci Těšany v období 2012-2023

Zdroj: Veřejná databáze, 2024, dostupné na www.czso.cz

▪ **Sociální bydlení**

Obec aktuálně pronajímá všechny byty, které má ve vlastnictví, pro sociální bydlení tak nemá další kapacity. Respondenti dotazníkového šetření by souhlasili s výstavbou bydlení pro seniory (80,4 %), přičemž aktuálně by tuto možnost bydlení využilo 36 dotazovaných⁴¹.

Školství a vzdělávání

▪ **Mateřská škola**

Mateřská škola měla první sídlo v budově bývalého kláštera Chudých školských sester, a to od roku 1950. Zde sídlila až do roku 1982, kdy byla dokončena v akci Z dnešní budova, přiléhající ke zdravotnímu středisku. Provoz nové školky byl zahájen 1. 9. 1982. Zřizovatelem MŠ je obec Těšany.

Mateřská škola byla 1. 1. 2003 sloučena se základní školou. Děti mají k dispozici od roku 2024 celkem 4 třídy se zázemím s celkovou kapacitou 96 dětí (Myšky, Kocourci, Pejsci,

⁴⁰ Veřejná databáze, 2024, dostupné na www.czso.cz

⁴¹ Dotazníkové šetření, 2024

Žirafky). V budově MŠ jsou umístěny 3 třídy, další třída s kapacitou 18 dětí je součástí budovy ZŠ. Ke školce náleží velká zahrada s možností využití průlezek a v létě s brouzdalištěm. V jejím sousedství si mohou děti hrát na velkém dopravním hřišti, jehož část je záměrně upravena jako kopcovitý terén příhodný k sáňkování a bobování přímo u MŠ. Od 1.9. 2024 mají děti k dispozici novou venkovní trasu, která slouží k nabídce aktivit během celého dne. Jsou zde nabízeny činnosti z polytechnické výchovy, environmentální výchovy, výtvarné a pracovní činnosti. V MŠ pracuje celkem šest učitelek, 2 asistentky pedagoga a 2 provozní zaměstnanci. Strava se pro děti dováží z jídelny ZŠ.

▪ **Základní škola**

Základní škola je úplná škola s devíti postupnými ročníky. Zřizovatelem ZŠ a MŠ je obec Těšany. Součástí školy je prostorná tělocvična, školní družina, školní jídelna a venkovní sportovní areál. Nachází se v krásném prostředí místního lesoparku v blízkosti autobusových zastávek IDS JMK na trase Brno – Hodonín (přes Tuřany, Telnici, Moutnice, Těšany, Borkovany, Klobouky)⁴². Škola je spádová pro obec Nesvačilka, druhý stupeň i pro obce Borkovany a Moutnice. Škola má moderně vybavené učebny, nabízí široký program školních i mimoškolních aktivit, školní čtenářskou dílnu, školní družinu, dny otevřených dveří a kulturní a společenský program, na kterém spolupracuje s obcí i místními spolky. Ve školním roce 2024/2025 školu navštěvuje 229 žáků v celkem 12 třídách. Celková kapacita základní školy je 300 žáků.

ZŠ zaměstnává 41 zaměstnanců, z toho 20 pedagogů, 3 vychovatelky školní družiny, 8 asistentů pedagoga, jednoho speciálního pedagoga, 5 zaměstnankyň školní jídelny a 4 provozní zaměstnance.

Mezi pravidelné aktivity školy patří Den zdraví, Den vody, Den Země, Den Informatiky, Celé Česko čte dětem (kdy žáci základní školy čtou pohádky dětem z MŠ), Florbalový turnaj, Velikonoční tvořivé dílny, Dýňohrátky, Drakiáda, Vánoční jarmark a program k rozsvěcení vánočního stromu. Škola spolupracuje se základními školami v okolí, s obcí a místními spolky, obohacuje kulturní a společenský život obce. Prostřednictvím svých pedagogických pracovníků škola zajišťuje a nabízí též mimoškolní zájmové aktivity, jako je kroužek keramiky, sportovní a ekologický kroužek⁴³.

▪ **Vyjížd'ka žáků do škol**

Podle údajů ze sčítání lidu v roce 2021 do školy denně vyjíždělo z obce 90 žáků a studentů, z toho 76 žáků a studentů vyjíždělo za školami do jiného okresu kraje. Dá se předpokládat,

⁴² Základní škola, 2024, dostupné na www.zsamstesany.cz

⁴³ Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 2023/2024

že do školských zařízení žáci a studenti z obce vyjíždějí nejčastěji do Brna a do Klobouk u Brna⁴⁴.

▪ **Spokojenost občanů**

Necelých 40 % respondentů na dotaz spokojeností s fungováním MŠ/ZŠ neodpovídala (nemají vlastní zkušenost, děti v příslušném věku, atp.) S činností MŠ je spokojeno či spíše spokojeno 47,5 % respondentů, s činností ZŠ je spokojeno či spíše spokojeno 46,9 % respondentů. Z výše uvedeného je však patrné, že jsou občané s činností obou institucí spokojeni⁴⁵.

Zdravotnictví

▪ **Lékařská praxe v obci**

V obci je dostupná lékařská péče dvou praktických lékařů pro dospělé, lékařky pro děti a dorost a ženská lékařka. Jeden praktický lékař pro dospělé má svou ordinaci mimo zdravotní středisko, zbývající ordinují přímo zde. Ve zdravotním středisku je rovněž v provozu lékárna. Zdravotní služby v obci jsou spádové i pro okolní vesnice. Co se týče zdravotních služeb, 57 % respondentů je spokojeno/spíše spokojeno 31,3 % nespokojeno/spíše nespokojeno. Nejčastěji dotazovaní zmiňovali chybějící služby stomatologa, který měl v minulosti v obci ordinaci a dále vyslovili zájem o prodloužení ordinační doby praktického lékaře pro dospělé⁴⁶.

▪ **Dojížd'ka za zdravotními službami**

Nejbližší dostupné ordinace specialistů (interna a revmatologie, diabetologie, neurologie, dermatologie) se nacházejí v Domově s pečovatelskou službou v Újezdě u Brna, dále je pro zdravotnické služby spádové krajské město Brno.

O víkendu je v provozu LSPP v Brně. Pohotovostní službu pro dospělé zajišťuje Úrazová nemocnice Brno, Ponávka 6, pohotovostní službu pro děti zajišťuje FN Brno, Černopolní 9⁴⁷.

Zdravotnické zařízení	Kontakt	Ordinační hodiny	
LSPP pro dospělé	Úrazová nemocnice v Brně, p.o., Ponávka 6, Brno	všední dny	18:00-7:00
	tel. 545 538 538	víkendy, svátky	nepřetržitě
Ohledání zemřelých - Úrazová nemocnice Brno	Úrazová nemocnice v Brně,p.o., Ponávka 6, Brno	všední dny	17:00-7:00
	tel. 545 538 416	víkendy, svátky	nepřetržitě

⁴⁴ Veřejná databáze, 2024, dostupné na www.czso.cz

⁴⁵ Dotazníkové šetření, 2024

⁴⁶ Dotazníkové šetření, 2024

⁴⁷ Pohotovost, dostupné na www.outesany.cz

Zubní pohotovost	Úrazová nemocnice v Brně, p.o., Ponávka 6, Brno	všední dny	18:00-24:00
	tel. 545 538 421	víkendy, svátky	08:00-20:00
Dětská pohotovost	Dětská nemocnice, Černopolní 9, Brno	všední dny	15:30-7:00
	tel. 532 234 935	víkendy, svátky	nepřetržitě
Lékařenská pohotovostní služba	Dr.Max lékárna, Bašty 413/2, Brno	všední dny	nepřetržitě
	tel. 545 213 531	víkendy, svátky	nepřetržitě
LSPP Hustopeče - pro dospělé	Nemocnice Hustopeče, p.o., Hustopeče, Brněnská 41	všední dny	15:30-22:00
	tel. 519 407 310	víkendy, svátky	08:00-20:00

▪ **IZS**

Obec je zapojena do integrovaného záchranného systému, sanitky vyjíždějí podle potřeby z nevhodnější stanice podle vzdálenosti a vytíženosti, při zachování 20minutového limitu dojízdnosti záchranné služby.

Sociální péče

▪ **Komunitní plánování sociálních služeb**

Obec je zapojena do komunitního plánování sociálních služeb ORP Židlochovice, sociální služby a sociální poradny se nacházejí především v Židlochovicích.

Celospolečenským trendem je umožnit potřebným osobám, co nejdéle zůstat v jejich přirozeném prostředí, k čemuž napomáhá institut pečovatelské služby. Terénní pečovatelské služby na území obce poskytuje nejčastěji Pečovatelská služba Židlochovice, popř. Charita Rajhrad.

S nabídkou sociálních služeb je dle výsledků dotazníkového šetření spokojeno/spíše spokojeno 40,8 % respondentů, 17,3 % nespokojeno/spíše nespokojeno. Zhruba 30,2 % respondentů o možnosti využití sociálních služeb neví. Dá se předpokládat, že se jedná o občany, kteří v současnosti sociální služby nepotřebují, nevyužívají je, a tudíž se nezajímají o danou nabídku. Je však žádoucí trvale zvyšovat povědomí o sociálních službách, a tak i jejich využití těmi, kterým by mohly být sociální služby ku prospěchu⁴⁸.

▪ **Pobytová zařízení sociálních služeb**

V obci není žádné pobytové zařízení sociálních služeb. Nejbližší sociální zařízení se nachází v Újezdu u Brna, kde je jak penzion pro seniory, tak i dům s pečovatelskou službou, dále domov pro seniory v Sokolnicích a pak chráněné bydlení v Nosislavi. Vzdálenější možnosti týkající se zařízení sociální péče jsou pak ve Šlapanicích, Židlochovicích, Rajhradě, případně v Hrušovanech. Vzhledem ke dlouhodobému trendu stárnutí obyvatelstva je úhrnná kapacita těchto zařízení nedostatečná pro současné i budoucí

⁴⁸ Dotazníkové šetření, 2024

potřeby regionu. V případě uvažování o výstavbě bydlení pro seniory v obci by se dle dotazníkového šetření k tomu přiklonilo 80,4 % respondentů, v současné době by ho dle výsledků využilo 36 dotazovaných⁴⁹.

▪ **Podmínky pro život seniorů**

Kvalita života seniorů má rozměr biologický, psychologický, etický, kulturní, ekonomický, estetický, sociální a další, z nichž obec dokáže ovlivnit jen zlomek. Díky dostupné lékařské péči, kulturním akcím pro seniory a vesnickému životu, ve kterém se stále klade velký důraz na rodinu, pospolitost a vzájemnou pomoc jsou podmínky pro život seniorů v obci tak příznivé, jak je aktuálně možné. Obec by však mohla lépe přispět ke kvalitě života seniorů, kdyby byla lépe obeznámena s jejich ekonomickou situací a konkrétními potřebami, o kterých sami senioři často nechtějí mluvit. Obec předpokládá zlepšení situace v závislosti na lepší informovanosti všech generací o sociálních službách – tyto informace by měly podnítit vnímavost k problémům generace, jíž hrozí sociální vyloučení. V ideálním případě by obec chtěla podpořit i rozšíření aktivit pro seniory či založení klubu aktivních seniorů, pokud by o něj byl zájem mezi občany.

Kultura

▪ **Podmínky pro kulturní aktivity**

Místní knihovna sídlí v budově tělocvičny ZŠ a MŠ Těšany, je otevřena jednou týdně v úterý. Obyvatelé si zde mohou půjčovat knihy a časopisy, deskové hry, audioknihy a další. V knihovním fondu je na výběr více jak 5 336 svazků fondu knihovny a 500 knih z výpůjčního fondu. Knihovna poskytuje též další služby jako je kavárna a čajovna v knihovně či donáška knih do domu, která je především určena pro hendikepované a imobilní občany.

Orlovna je hojně využívána pro sportovní i kulturní akce, schůzky táborského oddílu a letní tábory. Prostory Orlovny lze také pronajmout pro soukromé akce či oslavy.

Pro účely menších kulturních a společenských akcí, přednášek, školení a soukromých oslav slouží od roku 2023 také nově zrekonstruovaný srub s kapacitou 50 osob. Dále je možnost pro pořádání kulturních akcí využít školící místnost hasičské zbrojnice a klubové prostory a restaurace kabin. Tyto prostory však nejsou určeny k pronájmu občanům.

Většina akcí s významem pro celou obec, případně meziobecní akce, většinou využívají prostor tělocvičny základní školy, v létě za příznivého počasí i sportoviště a travnaté plochy za školou. Konají se zde hody, plesy, sportovní soutěže i divadelní představení.

Nejvýznamnější kulturní akce se odkazují na místní folklór. Patří mezi ně jak tradiční hody, babské hody a národopisné slavnosti, velikonoční hrkání, pouť na kapličku, hudební festival

⁴⁹ Dotazníkové šetření, 2024

na kapličky, drakiáda, svatomartinské putování s lampiony, mikulášská nadílka, výstava betlémů a další. Nejvýznamnější akce v obci jsou samostatně pojednány v oddílu Spolková, osvětová a informační činnost.

▪ ***Kulturní památky***

Mezi nejvýznamnější kulturní památky v Těšanech jednoznačně patří památkově chráněná kovárna s kovářskou expozicí, dále kostel sv. Barnabáše, sochy sv. Gotharda a Dominika, Krucifix, pomník T.G. Masaryka a zámeček⁵⁰. Všechny kulturní památky jsou podrobněji pojednány v sekci Atraktivita turistického ruchu.

Sport a volnočasové aktivity

▪ ***Podmínky pro sportovní aktivity***

V Těšanech se nachází oplocené fotbalové hřiště mezi základní školou a silnicí II/380, sportovní hřiště za ZŠ, které je během všedních odpolední otevřeno pro veřejnost, travnaté hřiště a tělocvična v prostorách Orlovny, tělocvična v ZŠ, kterou mimo vyučování využívají spolky a sportovní organizace, Oranžové hřiště u fotbalového hřiště, workoutové hřiště vedle tělocvičny ZŠ a MŠ. Ve velké tělocvičně ZŠ probíhají tréninky florbalu, v zimě i fotbalu. V sezóně se zde pořádají plesy a v případě nepříznivého počasí se tělocvična využívá i pro hodové zábavy v létě. Mimo této tělocvičny je v prostorách ZŠ také výstavní místnost – sál, který využívá dětský soubor lidových tanců Lušňáček, každý týden se zde koná aerobic, v zimě v sále trénují mladí hasiči, schází se zde pěvecký sbor Těšanské baby. Tělocvičnu i výstavní místnost obec bezúplatně zapůjčuje spolkům i pro každoroční akce, divadla, besedy, školení a jiné.

V obci jsou také tři dětská hřiště s mobiliářem a dopravní hřiště s pumtrackovou dráhou.

▪ ***Sportovní kluby a jejich aktivity***

TJ Sokol sdružuje oddíly fotbalu, Orel Těšany florbalové oddíly a sportovní přípravku pro předškolní děti. SDH Těšany trénuje oddíly mladých hasičů v požárním sportu a hasičské všestrannosti, usiluje o zvýšení atraktivity požárního sportu pro děti prostřednictvím sportovních soutěží a akcí pro veřejnost. Rodinné centrum Na Myšáku se věnuje pohybovému rozvoji nejmladších dětí, aby měly ke sportu přirozeně kladný vztah. Všechny spolky v obci se primárně zaměřují na sportovní vyžití dětí a mládeže. Díky jejich součinnosti a podpoře ze strany obce i ZŠ je nabídka sportovních aktivit pestrá⁵¹.

⁵⁰ Památky v Těšanech, dostupné na www.outesany.cz

⁵¹ Spolky a sdružení, 202024, dostupné na www.outesany.cz

▪ **Chybějící sportovní zařízení**

Respondenti dotazníkového šetření jsou se sportovním vyžitím převážně spokojeni (70 %), objevily se připomínky k rozšíření aktivit pro mládež, k obsazenosti kroužků a žádosti o jejich rozšíření ad.⁵². V plánu je vybudování lanové věže na dětském hřišti u srubu a rekonstrukce parketu před tělocvičnou.

6. Životní prostředí

Stav životního prostředí

▪ **Půdní fond**

Katastrální území obce se rozkládá na ploše 1 622 ha. Celá katastrální plocha Těšan leží v intenzivně zemědělsky využívané oblasti, orná půda tvoří více než 80 % katastrálního území obce. Komplexní pozemkové úpravy v obci byly navrženy tak, aby respektovaly vysokou produkční schopnost půdy, ale také ekologické aspekty zemědělství. Odlesnění krajiny má na celkový ráz negativní vliv, stejně jako trasy technické infrastruktury. Koeficient ekologické stability vykazuje hodnotu 0,1 %, jde tedy o nadprůměrně využívané území se zřetelným narušením přírodních struktur, ekologické funkce je zde nutno soustavně nahrazovat technickými zásahy⁵³.

Tab. 7: Druhy pozemků (ha)

	31. 12. 2023
Celková výměra	1 622,23
Zemědělská půda	1 410,10
Orná půda	1 288,84
Chmelnice	-
Vínice	75,11
Zahrada	23,34
Ovocný sad	0,63
Trvalý travní porost	22,18
Nezemědělská půda	212,13
Lesní pozemek	38,81
Vodní plocha	28,72
Zastavěná plocha a nádvoří	23,61
Ostatní plocha	120,99
Koeficient ekologické stability	0,1

Zdroj: Veřejná databáze, 2024, dostupné na czso.cz

▪ **Kvalita ovzduší**

V obci ani jejím okolí se nenacházejí významné zdroje znečištění ovzduší. Naopak veřejná zeleň má na kvalitu ovzduší zásadní vliv. Nejvýznamnějším krajinným prvkem osazeným

⁵² Dotazníkové šetření, 2024

⁵³ Míchal, 1985

zelení je kaplička na kopci nad Těšanskou přehradou a její okolí, dále pak lesní porosty v lokalitě Šinkvický dvůr. Z dotazníkového šetření vyplývá, že největším ohrožením pro kvalitu ovzduší je zápach ze zemědělského družstva a pálení odpadů v lokálních topeništích a pálení zahradního bioodpadu⁵⁴. V roce 2019 byla v reakci na nadprůměrné několikaleté sucho založena komise pro Sucho a životní prostředí, která má kromě jiného na starosti též údržbu a výsadbu zeleně. V minulých letech tak proběhla např. sadba ovocných stromků Pod Strážkami, obnova zemědělské aleje mezi Moutnicemi a Těšany ad.

▪ **Kvalita vody**

Oblast je odvodňována levostranným přítokem Litavy – Moutnickým potokem. Veškeré toky byly upraveny, napřímeny, mají pravidelné lichoběžníkové koryto. Většina toků má koryto zanesené sedimentem, břehy jsou porostlé ruderaly. Dva úseky bezejmenných vodních toků protékajících přes zastavěné území byly zatrubněny. Břehové porosty kolem vodních toků jsou nespojitě, zapojené. Rovněž se zde nacházejí minerální vody typu Šaratica. Kvalita místních zdrojů však obecně nevyhovuje normám pro pitnou vodu. Vodní plocha Těšanské nádrže není v majetku obce, proto neplní ani rekreační funkci v té míře, v jaké by bylo možné, kdyby obec byla správcem vodní nádrže.

Se stavem vodních toků je dle dotazníkového šetření spokojeno/spíše spokojeno 54,7 % respondentů, 27,9 % je naopak nespokojeno/spíše nespokojeno. Objevilo se pouze pár podnětů ohledně častější údržby potoka⁵⁵.

▪ **Ochrana proti povodním**

Obec neleží v záplavovém území, není ohrožena povodněmi. Vlivem nepříznivých přírodních podmínek (poměrně svažité terén, který má vysokou míru erozní ohroženosti) a místy nevhodného obhospodařování zemědělsky využívaných pozemků však dochází k odnosu ornice a ohrožování zastavěného území obce přívalovými vodami a následné sedimentaci splavené ornice na dvorech a komunikacích, k zanášení vodních toků a ohrožování vodních zdrojů. Územní plán navrhuje plochy pro revitalizaci „U Petra“, „Za školou“ a „Pod Strážkou“⁵⁶.

▪ **Ohrožení hlukem a znečištěním**

V obci se nenachází žádný významný zdroj hluku a znečištění, největší ohrožení hlukem a prašností pochází z dopravy v obci, což vyplynulo též z dotazníkového šetření⁵⁷.

⁵⁴ Dotazníkové šetření, 2024

⁵⁵ Dotazníkové šetření, 2024

⁵⁶ Územní plán obce, 2011

⁵⁷ Dotazníkové šetření, 2024

▪ **Složky životního prostředí ohrožené znečištěním**

V katastru obce se nachází povrchové zdroje minerální vody Šaratica, které jsou ohroženy znečištěním z eroze zemědělské půdy s hnojiv. Z dotazníkového šetření vyplývá i ohrožení ovzduší kvůli spalování odpadů⁵⁸. Obec má v obou případech omezené možnosti ovlivnit situaci – pálení je zakázáno dlouhodobě, obec pořádá osvětové přednášky. Půdní fond v obci je ohrožen vodní erozí, v tomto ohledu má obec v plánu zvýšit podíl stabilních ploch v extravilánu v návaznosti na dokončené komplexní pozemkové úpravy a Plán společných zařízení.

Po dokončení pozemkových úprav přešla na obec vlastnická práva týkající se pozemků některých biokoridorů a remízků, o které se dlouhodobě nikdo nestaral. V současné době se připravuje projektová dokumentace, která bude obsahovat LBC 9 Pustý, biokoridor LBK 7 a biokoridor LBK X, což jsou prostory bývalých remízků. Kromě nových výsadeb provedených na náklady Pozemkového úřadu, by zde měly vzniknout též nové tůně a vodní plochy.

▪ **Brownfields**

Obec nevlastní prostory označené jako brownfields. Dlouhodobě nevyužívaná je však parcela sousedící se severní stranou zámečku, která je v soukromém vlastnictví.

Ochrana životního prostředí

V katastru obce se nenachází chráněné přírodní památky. V katastru obce se nacházejí významné krajinné prvky Šinkvice, Těšanská přehrada, Hájek u kaple a Hlaváčková mez⁵⁹. Obec je respektuje ve svém územním plánu. Ke střetům záměrů obce s ochranou přírody nedochází, obec naopak postupně a podle aktuálních možností posiluje ekologickou stabilitu krajiny.

Problémy ochrany přírody obec neeviduje, nedochází zde k žádným střetům s požadavky na ochranu přírody.

7. Správa obce

Obecní úřad a kompetence obce

Obecní úřad vykonává úkoly v samostatné působnosti obce, které mu uloží zastupitelstvo obce nebo rada obce a pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti. Dále vykonává přenesenou působnost obce. Zastupitelstvo má 15 členů. V obci je zaměstnán uvolněný

⁵⁸ Dotazníkové šetření, 2024

⁵⁹ Územní plán obce, 2011

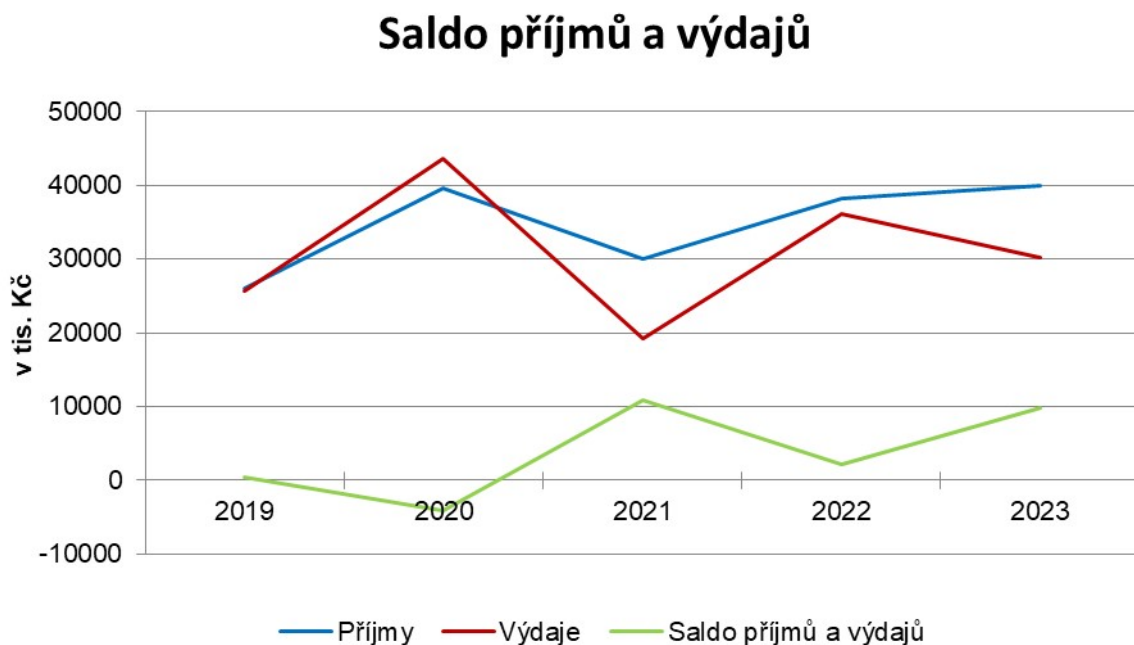
starosta, matrikářka, účetní, knihovník a 3 technici obecního úřadu. Funkci obce s rozšířenou působností plní Židlochovice. Obec Těšany vykonává funkci matriky pro obce Moutnice, Nesvačilka, Žatčany.

Obec provozuje ZŠ a MŠ, obecní knihovnu, zásahovou jednotku SDH, místní rozhlas, ordinace, které pronajímá lékařům působícím v obci, lékárnu (rovněž pronajímanou) a sběrné středisko odpadů.

Občané jsou všeobecně s fungováním veřejné správy velmi spokojeni. Kladně hodnotí práci administrativních pracovníků na OÚ (89,9 % spokojeno/spíše spokojeno), provozní dobu úřadu (84 % spokojeno/spíše spokojeno), informování o hospodaření obce (80,4 % spokojeno/spíše spokojeno) i přístup vedení obce k řešení podnětů od občanů (76 % spokojeno/spíše spokojeno). Jako základní zdroj informací ohledně dění v obci občané nejvíce využívají zpravodaj, webové stránky, rozhlas společně s Facebookem. Zpravodaj pak současně hodnotí jako nejkvalitnější pramen informací. Rovněž ostatní zdroje jsou hodnoceny poměrně kladně⁶⁰.

Hospodaření a majetek obce

V posledních 5 letech obec většinou hospodařila s přebytkovým rozpočtem, výjimkou byl pouze rok 2020, kdy hospodařila s deficitem, který však v následujících letech vyrovnala. Rozpočtové hospodaření obce znázorňuje následující graf:

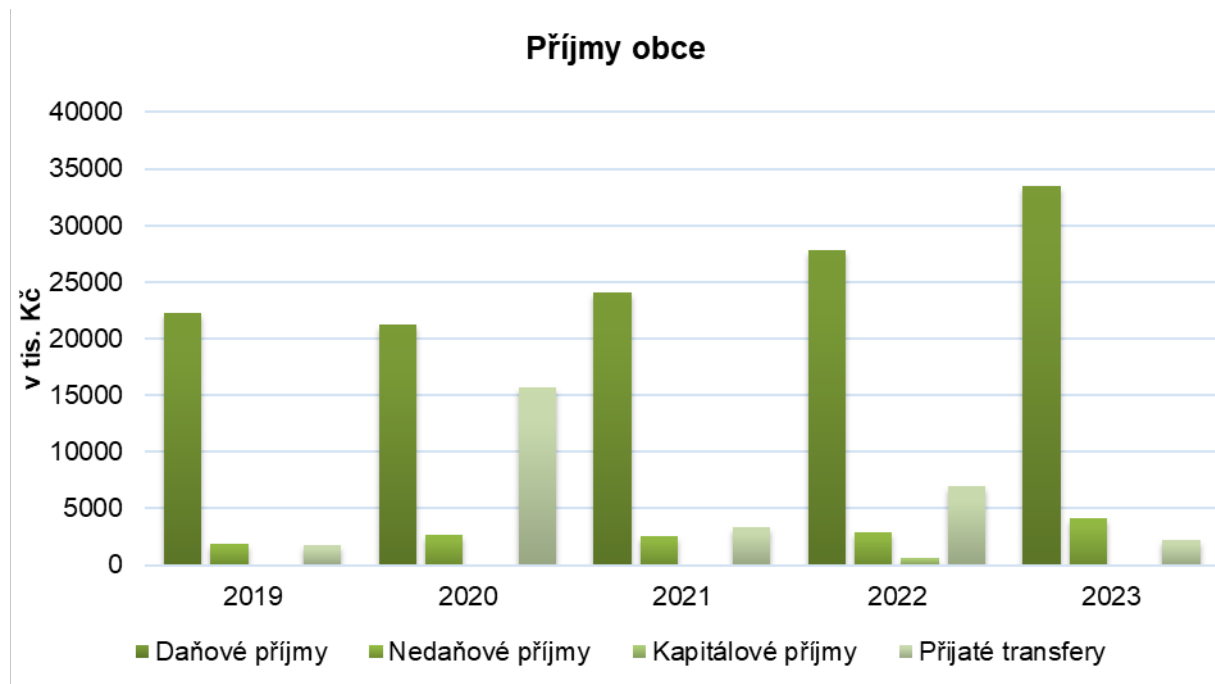

Obr. 10: Saldo příjmů a výdajů obce v letech 2019-2023

Zdroj: Monitor, MF ČR 2024, dostupné z <https://monitor.statnipokladna.cz/>

⁶⁰ Dotazníkové šetření, 2024

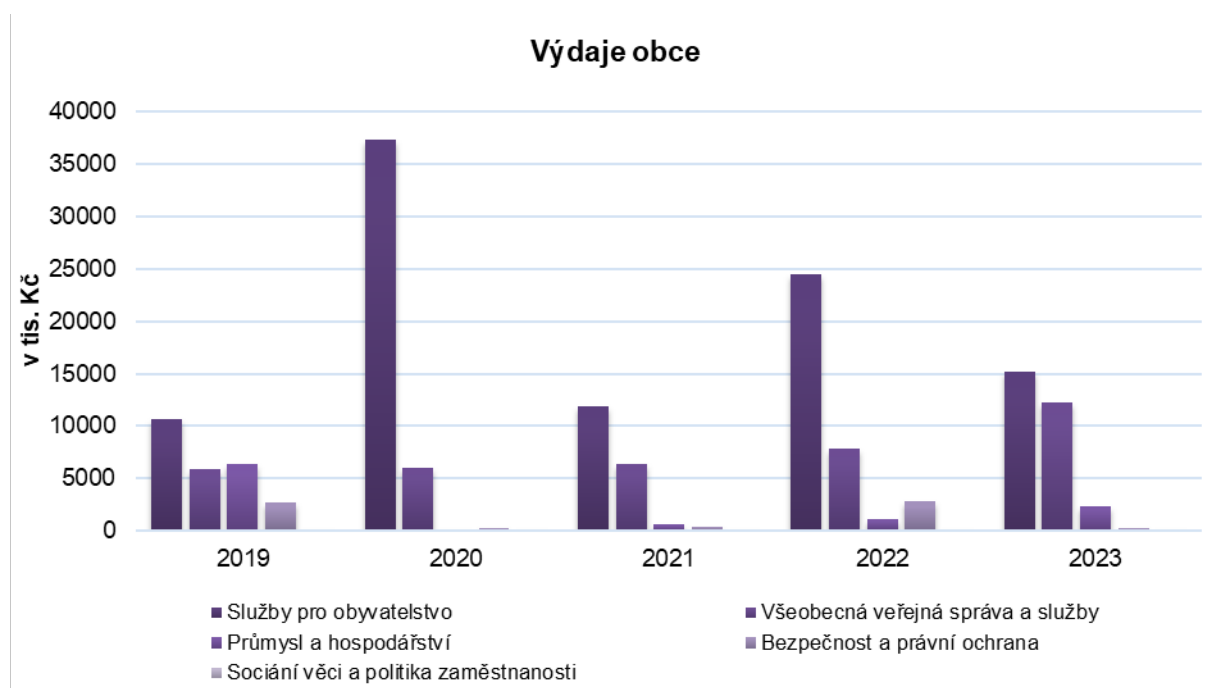
Jednoznačně největší složku příjmů, které obec každý rok obdrží, představují příjmy daňové, zbytek tvoří příjmy nedaňové a v nepatrné výši příjmy kapitálové. Významnou složku též tvoří přijaté transfery (dotace).

Obr. 11: Příjmy obce v letech 2019-2023

Zdroj: Monitor, MF ČR 2024, dostupné z <https://monitor.statnipokladna.cz/>

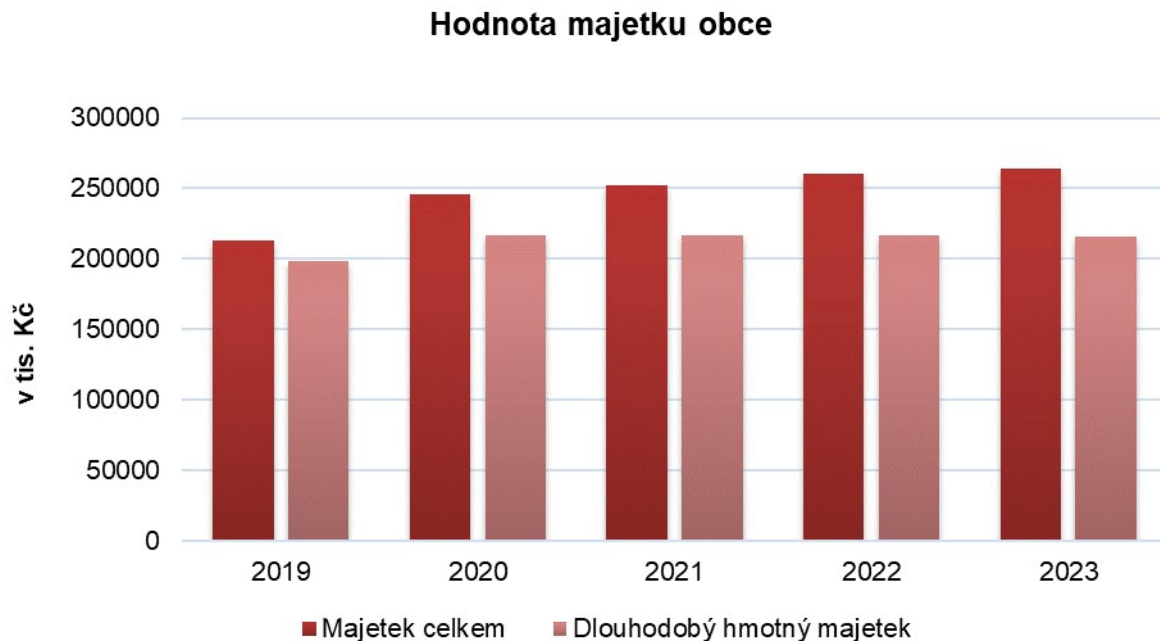
Dle druhů výdajů tvoří největší položku výdaje do služeb pro obyvatelstvo. Obec tak více než polovinu svých peněžních prostředků vynakládá především na zajištění chodu obce, poté až na větší akce většinou investičního charakteru.

Obr. 12: Výdaje obce v letech 2019-2023

Zdroj: Monitor, MF ČR 2024, dostupné z <https://monitor.statnipokladna.cz/>

Obec vlastní, udržuje a provozuje budovy ZŠ a MŠ, zdravotního střediska, bytové domy a budovu Obecního úřadu. Dále vlastní budovu restaurace Maryša, hasičské zbrojnice a veřejná prostranství se sportovní infrastrukturou. Při auditech obce i jednotlivých zařízení nebyly shledány žádné chyby, závady, ani podněty k dalšímu šetření. Podíl dlouhodobého hmotného majetku na celkovém majetku a vývoj obou složek od roku 2019 je znázorněn v následujícím grafu:

Obr. 13: Hodnota majetku obce v letech 2019-2023

Zdroj: Monitor, MF ČR 2024, dostupné z <https://monitor.statnipokladna.cz/>

Obec uvažuje o realizaci komplexního projektu areálu za obecním úřadem, kde by chtěla zbudovat multifunkční halu jak pro využití k zázemí technických pracovníků a techniky, tak též k dalším společenským, případně jiným účelům (bytové jednotky pro místní lékaře, nebytové prostory k pronájmu pro místní podnikatele ad.).

Obec se snaží získávat další finanční zdroje (zejména nenárokové dotace). V posledních šesti letech získala obec přes 28 mil. Kč. Obci se podařilo získat následující dotace:

Tab. 8: Nenárokové dotace obce 2019-2024

Rok	Název akce/projektu	Výše dotace (v Kč)	Zdroj
2019	Výdaje JSDH	17 666	MV - GŘ - HZS
	Volby - Evropský parlament	29 000	SR
	Národopisné slavnosti 2019	81 000	JMK
	Výsadba zeleně	50 000	JMK
	Cisternová stříkačka	1 000 000	JMK
	Rekonstrukce tělocvičny	5 000 000	MMR
2020	Výdaje JSDH	7 355	MV - GŘ - HZS

	Rekonstrukce Zš a MŠ Těšany	4 334 213	MMR
	Rekonstrukce ulice Za Konírnou	2 997 556	MMR
	Národopisné slavnosti 2020	78 000	JMK
	Sucho - výsadba zeleně	50 000	JMK
	Pumptrack	1 612 456	MMR
	Volby - senát, kraj	47 000	SR
2021	Víceúčelové sportoviště	5 000 000	MMR
	Dopravní automobil MV (hasiči)	450 000	MV
	Dopravní automobil JMK (hasiči)	300 000	JMK
	Sucho - výsadba zeleně	50 000	JMK
	Národopisné slavnosti 2021	75 000	JMK
	Restaurování náhrobků	38 000	JMK
	Výdaje JSDH	9 039	MV - GŘ - HZS
	Volby do parlametu	31 000	SR
2022	Slavnosti 2022	67 000	JMK
	Sucho - výsadba zeleně	50 000	JMK
	Cyklostezka	208 408	JMK
	Volby do zastupitelstev	32 000	SR
	Hasičská trénin. věž	200 000	JMK
	Volby prezident - příprava	9 400	SR
2023	Volby prezident	38 600	SR
	Slavnosti 2023	65 000	JMK
	Sucho - výsadba zeleně 2023	60 000	JMK
	Srub - stoly, židle	78 408	MAS, PRV
2024	Sucho - výsadba zeleně 2024	60 000	JMK
	Slavnosti 2024	89 000	JMK
	Volby do Evropského parlamentu	32 000	SR
	Podpora JSDH	94 000	JMK
	Třída MŠ - dotace	5 699 999	MAS, IROP
	Volby kraj	31 500	SR
	Lanová věž	200 000	ČEZ
	celkem	28 272 600	

Zdroj: OÚ Těšany, vlastní zpracování

Obec v roce 2023 přistoupila k tzv. Klimatickému paktu starostů a primátorů. Na základě toho bude v průběhu let 2024-2025 zpracován tzv. Akční plán pro udržitelnou energii a klima (SECAP), který by měl na základě zmapování obce, jejích budov i extravilánu obce přispět ke zmírnění klimatické změny. Ve spolupráci s energetickými experty by mělo dojít ke zhotovení emisní bilance a návrhům opatření pro snížení emisí obce (zateplení, zdroje vytápění, energeticky úsporné technologie, FVE).

Z reakcí v dotazníkovém šetření vyplývá, že by se obec měla vydat směrem podpory a budování obnovitelných zdrojů energie (fotovoltaické elektrárny) a energeticky úsporných opatření, jak na obecních budovách (OÚ, škola, školka), tak i podporou realizace na

budovách občanů. V souvislosti s tím respondenti uváděli, že by obec měla vytvářet tlak na distribuční společnost EG.D směrem k posílení rozvodné sítě v obci a umožnit tak využití přebytků OZE (zejména FVE) v rámci obce a společně s tím se též angažovat ve vzniku energetického společenství⁶¹.

Bezpečnost

Těšany spadají do teritoria Obvodního oddělení Policie ČR Židlochovice. Dle zprávy o bezpečnostní situaci za rok 2023 šetřilo Obvodní oddělení PČR Židlochovice celkem 14 trestných činů spáchaných na území obce Těšany, kdy u 11 trestných činů byl zjištěn pachatel. Nejčastěji se jednalo o ohrožení pod vlivem návykové látky (5 případů), 3 případy maření úředního rozhodnutí a vykázání, 2 případy prosté krádeže a po jednom případě – pokus krádeže vloupáním do objektů firem, podvodné jednání, těžké ublížení z nedbalosti a legalizace výnosů z trestné činnosti. Dále bylo během roku šetřeno obvodním oddělením celkem 56 přestupků (u 48 byl zjištěn pachatel), nejčastěji šlo o přestupky v dopravě (35 případů), proti občanskému soužití (7 případů), řízení vozidel pod vlivem OPL + alkohol (5 případů) a další⁶².

Za účelem zvýšení bezpečnosti a dodržování povolené rychlosti byla v minulosti provedena v obci instalace radaru ve směru od Borkovan, kdy měření na základě smlouvy obce s městem Židlochovice provádí tamní městská policie a též při komunikacích od Borkovan a Moutnice jsou nainstalovány informační ukazatele rychlosti.

▪ **Prevence kriminality**

Prevenci kriminality mládeže se věnuje především ZŠ v rámci vzdělávacích a preventivních programů. Obec řeší problémy prevence kriminality podle potřeby, aktuálně se zaměřuje především na informovanost občanů ohledně osobní bezpečnosti a právní gramotnosti seniorů.

▪ **Integrovaný záchranný systém**

Obec nemá obecní policii, úkoly obecní policie vykonává Městská policie Židlochovice. V Těšanech působí sbor dobrovolných hasičů s aktivní výjezdovou jednotkou řadící se do V. kategorie. Dále je obec pokryta integrovaným záchranným systémem Jihomoravského kraje.

⁶¹ Dotazníkové šetření, 2024

⁶² Zpráva o bezpečnostní situaci v obci Těšany za rok 2023, PČR, OO Židlochovice

- **Živelní ohrožení**

Nejvýznamnější živelní ohrožení v obci představují záplavy při příválových deštích spojené s vodní erozí orné půdy. V návaznosti na územní plán chce obec předcházet erozi revitalizací ohrožených lokalit⁶³. Obyvatelé jsou před akutním živelním ohrožením varováni prostřednictvím místního rozhlasu.

Vnější vztahy a vazby obce

- **Region Cézava**

Spolek pro obnovu venkova Cézava byl založen v roce 1995 iniciativou starostů vesnic v prostoru jižně od Brna. Jeho založení bylo zákonitým důsledkem a potřebou dalšího rozvoje hnutí obnovy venkova v území s výraznými specifickými podmínkami bezprostřední blízkosti regionálního centra. Geografická a ekonomická specifika jsou také dána lokalizací v povodí řeky Litavy (místní název Cézava). Silně se v území projevuje zanedbání ochrany a tvorby venkovské krajiny, která je dlouhodobě postihována důsledky necitlivého zemědělského užívání. Rostoucí požadavky na zodpovědné a dlouhodobě udržitelné zacházení s venkovským prostorem klade nezbytnost ochrany před povodněmi v dolní části povodí Litavy. Stoupá potřeba zkvalitňování rekreačního zázemí pro Brno a návštěvníky z širšího okolí včetně zahraničí⁶⁴.

- **Region Židlochovicko**

Předmětem činnosti Regionu Židlochovicko je zejména sladění zájmů a činností samospráv členů svazku a jejich následná ochrana a prosazování v oblastech jim společných. Cílem je vytváření podmínek pro systematický komplexní rozvoj regionu s využitím místních hmotných a lidských zdrojů dle strategických rozvojových dokumentů svazku⁶⁵.

- **MAS Slavkovské bojiště**

Místní akční skupina (MAS) Slavkovské bojiště (dříve Za humnama) byla založena v roce 2006 a obec Těšany je jejím členem prostřednictvím Regionu Cézava. MAS je založena na principu partnerství a spolupráce veřejného, soukromého a neziskového sektoru na místní úrovni. Místní akční skupiny tvoří zástupci obcí, místních podnikatelů, neziskových organizací a aktivní občané. Z hlediska právního postavení jsou to neziskové organizace, jejichž hlavním cílem je rozvoj a podpora regionu. Území MAS Slavkovské bojiště se postupně rozrostlo na území DSO Ždánický les a Politaví, Mikroregionu Raketnice, svazek obcí Mohyla míru a Mikroregion Cézava.

⁶³ Územní plán obce, 2011

⁶⁴ Spolek pro obnovu venkova Cézava, dostupné na www.sokolnice.cz

⁶⁵ DSO Židlochovicko, 2015, dostupné www.zidlochovicko.cz/zidlochovicko

A.2 VÝCHODISKA PRO NÁVRHOVOU ČÁST

1. SWOT analýza

Souhrnný popis hlavních vnitřních a vnějších faktorů, které mají vliv na rozvoj obce. Vnitřními faktory jsou silné stránky, tj. pozitivní (nadprůměrné) skutečnosti a slabé stránky, tj. problémy, negativní skutečnosti, které způsobují obci problémy. Vnější faktory většinou obec nemá možnost svými silami ovlivnit; pojmenovány jsou jako příležitosti a hrozby. Výroky byly seřazeny podle důležitosti při jednávání na pracovní skupině.

Tab. 9: Silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby v obci Těšany

SILNÉ STRÁNKY (pozitiva, rozvojové faktory)	SLABÉ STRÁNKY (negativa, problémy)
<ul style="list-style-type: none"> • MŠ a ZŠ v obci • lékařská péče a lékárna v obci • pestrá nabídka kulturních, sportovních a volnočasových aktivit, podpora spolků ze strany OÚ • dobrá dopravní dostupnost veřejnou dopravou do krajského města Brna • spolupráce spolků a obce při pořádání akcí • kapacitně dostačující technická infrastruktura • nadstandardní sportovní infrastruktura a zázemí • sběrný dvůr v obci • dokončené KPÚ, Plán společných zařízení • zájem o bydlení v obci • dostatek veřejné zeleně v intravilánu obce • dostatečná kapacita hřbitova • uskutečněné rekonstrukce obecních budov • zapojení do Paktu starostů a primátorů 	<ul style="list-style-type: none"> • bez pozemků pro výstavbu RD v ÚP • provoz na komunikacích, hluková zátěž, nebezpečí na silnicích • chybí zubař, omezená ordinační doba lékařů • zanesená koryta vodních toků • chybějící cyklistická infrastruktura • problémy s uživateli návykových látek • nízké povědomí o sociálních službách a komunitním plánování • nedostatek stabilních ploch v extravilánu obce • pálení odpadků či jiných odpadů v lokálních topeništích • nedostatek odpadkových košů • zápach ze zemědělského družstva
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
<ul style="list-style-type: none"> • Využití finančních prostředků z dotačních titulů jak národních, tak i evropských • Rozvoj obce prostřednictvím MAS a svazků obcí • Potenciál pro rozvoj turistické a cyklistické infrastruktury • Historicky významná lokalita • Přeshraniční spolupráce obce, spolků • Vhodná lokalita pro investory – vznik nových pracovních příležitostí • Fungující pošta a knihovna 	<ul style="list-style-type: none"> • eroze půdy způsobená přívalovými dešti, klimatická změna • navyšování administrativy pro obec • minimum pracovních příležitostí v obci, zvyšující se nezaměstnanost • negativní index stáří • nezájem lékařů ordinovat v obci

Zdroj: vlastní zpracování

2. Vyhodnocení dotazníkového šetření

Na základě SWOT analýzy vyplynuly hlavní aktivity, kterými by se měla obec Těšany v budoucích letech zabývat. Obec ve spolupráci s MAS Slavkovské bojiště provedla dotazníkové šetření, jehož cílem bylo získat většinový pohled obyvatel na život v obci.

Dotazníky byly rozneseny do domovních schránek na konci jara 2024. K dotazníku se měl možnost vyjádřit každý člen obce od 15 let, nebyl tedy hodnocen za domácnost jako celek, ale jednotlivými členy domácností samostatně.

Z rozdaných 1048 dotazníků se jich vrátilo 179, což činí 17,1 % z celkového počtu.

Na dotazník odpovídali zejména respondenti v produktivním věku (31 – 50 let). Většina respondentů se dělila mezi dvě kategorie, a to na občany, kteří se do obce přistěhovali před více než pěti lety (43 %) a „starousedlíky“, tj. 39,7 % dotazovaných v obci žije od narození. Respondenti uváděli nejčastěji vzdělání jako středoškolské vzdělání zakončené maturitou (37,4 %) a střední odborné (26,8 %) následované vysokoškolským vzděláním (22,3 %).

Odpovědi respondentů jsou zapracovány v analytické části strategického dokumentu a ve SWOT analýze.

3. Shrnutí podkladů pro návrhovou část

Obec Těšany patří v rámci území MAS Slavkovské bojiště mezi středně velké obce. Počet obyvatel je stabilní, přírůstek je pozvolný a přispívá k dobré integraci nových obyvatel do struktur obce. Za posledních patnáct let došlo jen k nízkému nárůstu počtu obyvatel, obec se oproti stavu z roku 2009 rozrostla o 6 % obyvatel. Přírůstek obyvatelstva závisí na plánování v obci a je omezen malým počtem míst v nové výstavbě. Od roku 2021 došlo k obratu u indexu stárů, jehož stav nyní odpovídá celorepublikovému trendu stárnutí obyvatelstva, kdy již převládá a navyšuje se postproduktivní skupina obyvatelstva nad skupinou předproduktivní.

V obci se nachází mateřská škola, základní škola, knihovna, pošta Partner, dva obchody s potravinami, jedna restaurace a jedno pohostinství. Dle dotazníkového šetření by občané v obci ještě uvítali především pekárnu, cukrárnu – kavárnu, kvalitní restauraci či bankomat.

Obec je odkanalizována, elektrifikována a plynifikována, občané jsou, dle dotazníkového šetření, s inženýrskými sítěmi spokojeni. Stejně tak kladně hodnotí i zajištění obslužnosti veřejnou dopravou.

Dle dotazníkového šetření v obci chybí zubařská ordinace, bankomat, stavební místa, zrealizované cyklostezky, naopak kladně hodnotí zrekonstruovaná či zbudovaná sportoviště a dětská hřiště, budovu srubu a hasičské zbrojnice, opravy obou hřbitovů, realizace projektů ZŠ a MŠ, vysazenou zeleně a další.

Obec je členem Regionu Židlochovicko a prostřednictvím Regionu Cézava též MAS Slavkovské bojiště.

Tab. 10 Aktivity z dokumentu Program rozvoje obce Těšany na roky 2016 – 2025

Název aktivity	Fáze realizace	Zařazení do PRO 2025-2030
1.1.1 Postupná rekonstrukce veřejného osvětlení	Částečně zrealizováno	Aktivita 1.1.1
1.1.2 Rozšíření nového hřbitova	Zrealizováno	-
1.1.3 Rekonstrukce starého hřbitova	Zrealizováno	-
1.1.4 Opravy sakrálních staveb	Částečně zrealizováno	Aktivita 1.1.2
1.1.5 Přestavba šaten na zázemí pro zaměstnance obce	Nezrealizováno	Aktivita 1.1.4
1.2.1 Opravy a dobudování chodníků	Částečně zrealizováno	Aktivita 1.2.1
1.2.2 Rekonstrukce chodníku od zámku směrem na Šaratice	Zrealizováno	
1.2.3 Budování parkovacích stání	Částečně zrealizováno	Aktivita 1.2.2
1.2.4 Obnova místních komunikací	Částečně zrealizováno	Aktivita 1.2.3
1.2.5 Dopravní omezení na ul. Zejdova a Velké Famílie	Zrealizováno	-
1.2.6 Cyklostezka kolem Těšanské přehrady	Nezrealizováno	Aktivita 1.2.8
1.2.7 Jednání s KORDIS o zavedení nočního spoje	Zrealizováno	-
1.2.8 Vyřešení lokality Srub	Zrealizováno	-
2.1.1 Podpora místní spolkové činnosti zaměřené na udržování a zachování tradic	Průběžně realizováno	Aktivita 2.1.1
2.1.2 Zachování stávajících kulturních a sportovních aktivit a rozšíření o nové	Průběžně realizováno	Aktivita 2.1.2
2.1.3 Pořádání multižánrového letního festivalu	Průběžně realizováno	Aktivita 2.1.3
2.1.4 Podpora aktivit a kroužků pro děti	Nezrealizováno	Aktivita 2.1.4
2.2.1 Výstavba hasičské zbrojnice s multifunkčním sálem	Zrealizováno	-
2.2.2 Rekonstrukce kabin TJ Sokol	Zrealizováno	-
2.2.3 Vybudování víceúčelového hřiště s umělým povrchem	Zrealizováno	-
2.2.4 Venkovní fitness prvky či hřiště na parkour	Průběžně realizováno	Aktivita 2.2.3
2.2.5 Rekonstrukce dopravního hřiště	Zrealizováno	-
2.2.6 Hřiště na pumptrack	Zrealizováno	-
2.2.7 Vybudování dětského hřiště u starého hřbitova	Nezrealizováno	Aktivita 4.1.2
2.2.8 Rekonstrukce tělocvičny při základní škole	Zrealizováno	-
2.2.9 Rekonstrukce školního hřiště	Zrealizováno	-
2.2.10 Vyřešení nedostatečné kapacity toalet při pořádání kulturních akcí v areálu před	Zrealizováno	-

tělocvičnou		
2.2.11 Vybudování knihovny	Zrealizováno	-
2.2.12 Vybudování hasičského sportoviště včetně cvičné věže	Zrealizováno	-
2.2.13 Oprava veřejného prostranství u tanečního parketu	Částečně zrealizováno	Aktivita 2.2.6
2.2.14 Pořízení mobiliáře pro spolkovou činnost v rámci lokality Srub	Zrealizováno	-
2.2.15 Dětské hřiště s lanovou věží	Částečně zrealizováno	Aktivita 2.2.7
2.3.1 Nová fasáda na budově ZŠ Těšany	Částečně zrealizováno	Aktivita 2.3.1
2.3.2 Rekonstrukce počítačové učebny	Zrealizováno	-
2.3.3 Vybavení tříd	Zrealizováno	-
2.3.4 Odborné učebny v ZŠ Těšany	Částečně zrealizováno	Aktivita 2.3.2
2.3.5 Rekonstrukce učeben a ostatních prostor v budově základní školy	Zrealizováno	-
2.3.6 Prostor pro zájmové vzdělávání	Zrealizováno	-
2.3.7 Nová třída MŠ Těšany – stavební úpravy a přístavba objektů č.p.380 a 425	Zrealizováno	-
2.4.1 Umístění informací o soc. službách a komunit. plánování na webové stránky obce	Průběžně realizováno	Aktivita 2.4.1
2.4.2 Aplikování SMART technologií v rámci úřadu	Průběžně realizováno	Aktivita 2.4.2
3.1.1 Dokončení KPÚ	Zrealizováno	-
3.1.2 Realizace Plánu společných zařízení	Nezrealizováno	Aktivita 4.1.1
3.1.3 Údržba veřejné zeleně, obnova alejí a stromořadí podél cest, výsadba zeleně	Průběžně realizováno	Aktivita 4.1.3
3.2.1 Zavedení třídění plastů a papíru prostřednictvím samostatných popelnic přímo v domácnostech	Zrealizováno	-
3.2.2 Motivační snížení poplatku za komunální odpad	Zrealizováno	-
3.2.3 Doplnění nádob na odpad	Zrealizováno	Aktivita 4.1.8
3.2.4 Osvěta a informovanost o ŽP	Průběžně realizováno	Aktivita 4.1.7

Zdroj: vlastní zpracování

B. NÁVRHOVÁ ČÁST

B.1 STRATEGICKÁ VIZE

Dlouhodobá vize zachycuje představu o budoucnosti obce, jak se bude obec měnit a rozvíjet. Strategická vize obce je definována zejména na základě výsledků a závěrů předchozích bodů analytické části a také na základě jednání pracovní skupiny. Naplnění vize bude dosaženo realizací tohoto Programu rozvoje obce a následně na něj navazujících dokumentů stejného charakteru.

Vize obce Těšany

Obec Těšany je bezpečnou a soudržnou obcí, která nabízí svým občanům kvalitní zázemí v podobě vyhovující občanské vybavenosti, dostatečné kapacity školských zařízení a kvalitní zázemí pro sport a kulturu. Je zajímavou lokalitou nejen pro mladé rodiny, ale i všechny generace, jimž poskytuje dostatek kvalitních služeb a vhodné zázemí pro výchovu dětí, ale i důstojné stáří, a zároveň jsou zde udržovány stále živé tradice.

B.2 PROGRAMOVÉ CÍLE

Programové cíle stanovují, čeho chce obec Těšany dosáhnout realizací svého programu rozvoje. Časově se váží k platnosti dokumentu, tj. pro obec Těšany jsou formulovány na období 6 let (2025–2030). Programové cíle jsou stanoveny na základě definovaných problémů i potřeb občanů obce a mají vyjadřovat žádoucí stav obce, kterého by mělo být dosaženo do konce platnosti tohoto dokumentu. Některé aktivity jsou s ohledem na jejich důležitost zařazeny v tomto PRO, avšak pro nedostatek finančních prostředků na jejich realizaci zůstávají v tzv. Zásobníku projektů.

Tab. 11: Programové cíle, opatření aktivity

CÍL	OPATŘENÍ	AKTIVITA
1. Zlepšit zázemí obce Těšany prostřednictvím kvalitní infrastruktury a zvýšení bezpečnosti	1.1 Zlepšení technické infrastruktury staveb a zázemí	1.1.1 Postupná rekonstrukce veřejného osvětlení
		1.1.2 Opravy sakrálních staveb – napoleonský kříž před zámkem
		1.1.3 Rekonstrukce památkově chráněného objektu Maryša
		1.1.4 Komplexní projekt prostoru za obecním úřadem - zázemí pro techniku a tech. Pracovníky ad.
		1.1.5 Multifunkční areál za OÚ
		1.1.6 Optická síť
		1.1.7 Rekonstrukce ulice Kradlov

		1.1.8 Superkanál Modřice – společné odkanalizování DSO Šlapanice
		1.1.9 Odkanalizování ulice Dvorky
	1.2 Zlepšení dopravní infrastruktury a bezpečnosti v obci	1.2.1 Opravy a dobudování chodníků
		1.2.2 Budování parkovacích stání
		1.2.3 Obnova místních komunikací
		1.2.4 Rekonstrukce ulice Močilky
		1.2.5. Rekonstrukce silnice v ulici Dvorky
		1.2.6 Rekonstrukce silnice v ulici Famílie
		1.2.7 Rekonstrukce komunikace kolem přehrady
		1.2.8 Cyklostezka kolem Těšanské přehrady
		1.2.9 Cyklostezka na Moutnice
1.2.10 Doplnění dopravně-bezpečnostních prvků		
2. Zkvalitnit kulturně-společenský život a zlepšit informovanost a fungování veřejné správy a v obci Těšany	2.1 Podpora kultury, sportu a společenského života obyvatel	2.1.1 Podpora místní spolkové činnosti zaměřené na udržování a zachování tradic
		2.1.2 Zachování stávajících kulturních a sportovních aktivit a rozšíření o nové
		2.1.3 Pořádání multižánrového letního festivalu
		2.1.4 Podpora aktivit a kroužků pro děti a mládež
		2.1.5 Podpora aktivit pro seniory
	2.2 Zlepšení infrastruktury pro kulturní a sportovní aktivity	2.2.1 Modernizace budovy a zázemí TJ Sokol
		2.2.2 Rozšíření zastřešení budovy TJ Sokol
		2.2.3 Venkovní fitness prvky či hřiště na parkour
		2.2.4 Rekonstrukce vstupní haly tělocvičny
		2.2.5 Rekonstrukce střechy tělocvičny
		2.2.6 Oprava veřejného prostranství u tanečního parketu
		2.2.7 Dětské hřiště s lanovou věží
	2.3 Zlepšení infrastruktury školských zařízení	2.3.1 Nová fasáda na budově ZŠ Těšany
		2.3.2 Odborné učebny v ZŠ Těšany
		2.3.3 Rekonstrukce technické infrastruktury MŠ a ZŠ
		2.3.4 Vybudování terasy MŠ
		2.3.5 Venkovní učebna
		2.3.6 Rekonstrukce vzduchotechniky školy
		2.3.7 Pořízení stínící techniky

		2.3.8 Rozšíření herních ploch MŠ a ZŠ
		2.3.9 Vybudování výtahu v ZŠ
	2.4 Zlepšení informovanosti a lepší fungování veřejné správy	2.4.1 Umístění informací o soc. službách a komunit. plánování na webové stránky obce
		2.4.2 Elektronická úřední deska
		2.4.3 Aplikování SMART technologií v rámci úřadu
3. Zvýšit dostupnost služeb v obci Těšany	3.1 Rozšíření občanské vybavenosti	3.1.1 Řešení zajištění lékařské péče
		3.1.2 Bankomat
		3.1.3 Výdejní boxy přepravní společnosti
4. Zkvalitnit ŽP prostřednictvím revitalizace a čistoty prostředí v Těšanech	4.1 Revitalizace zeleně a krajiny, prostranství a čistota obce	4.1.1 Realizace prvků Plánu společných zařízení
		4.1.2 Vytvoření odpočinkového prostoru a doplnění mobiliáře u starého hřbitova
		4.1.3 Údržba veřejné zeleně, obnova alejí a stromořadí podél cest, výsadba zeleně
		4.1.4 Revitalizace a údržba koryt potoků
		4.1.5 Komplexní revitalizace LBC 9 Pustý, biokoridor LBK 7 a biokoridor LBK X
		4.1.6 Vytvoření mysliveckých zařízení v krajině
		4.1.7 Osvěta a informovanost o ŽP
		4.1.8 Doplnění odpadkových košů
5. Zvýšení soběstačnosti obce Těšany	5.1 Nastavení energetické a klimatické soběstačnosti obce	5.1.1 Vytvoření SECAP
		5.1.2 Budování OZE na obecních budovách
		5.1.3 Podpora výstavby OZE
		5.1.4 Vznik energetického společenství
		5.1.5 Retenční nádrže
		5.1.6 Nakládání s dešťovou vodou
		5.1.7 Nakládání se šedou a černou vodou
		5.1.8 Budování zelených střech

Zdroj: vlastní zpracování

B.3 OPATŘENÍ A AKTIVITY

Opatření obce jsou definována jako zásadní úkoly k naplnění stanovených programových cílů a formulují přístup k řešení jednotlivých témat. Odvíjí se od programových cílů a mají střednědobý charakter, předpoklad jejich realizace je v celém návrhovém období tohoto dokumentu nebo ve stanoveném kratším časovém úseku. Jednotlivá opatření jsou pak naplňována prostřednictvím realizace konkrétních rozvojových aktivit.

Důležitost neboli prioritace je stanovena na základě porovnání významové důležitosti. Je třeba si uvědomit, co se musí udělat určitě v nejbližší době a s čím je možno počkat a na základě toho určit pořadí u jednotlivých aktivit ve formě důležitá (1), střední (2), nízká (3).

Opatření 1.1 Zlepšení technické infrastruktury staveb a zázemí

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
1.1.1 Postupná rekonstrukce veřejného osvětlení	2	Do 2030	Zastupitelstvo	Neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.1.2 Oprava sakrálních staveb – napoleonský kříž před zámkem	2	2026	Zastupitelstvo	200 tis.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.1.3 Rekonstrukce památkově chráněného objektu Maryša	1	2027-2029	Zastupitelstvo	30 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.1.4 Komplexní projekt prostoru za obecním úřadem – zázemí pro techniku a technické pracovníky ad.	1	2025	Zastupitelstvo	500 tis.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.1.5 Multifunkční areál za OÚ	2	2025-2030	Zastupitelstvo	30 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.1.6 Optická síť	1	2025-2028	CETIN, zastupitelstvo	200 tis.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.1.7 Rekonstrukce ulice Kradlov	1	2026-2028	Zastupitelstvo	Blíže neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.1.8 Superkanál Modřice – společné odkanalizování DSO Šlapanice	1	2025-2030	Zastupitelstvo, DSO Šlapanicko	50 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.1.9 Odkanalizování ulice Dvorky	1	Do 2030	Zastupitelstvo	10 mil.	Vlastní, popř. dotace

Komentář:

Opatření 1.2 Zlepšení dopravní infrastruktury a bezpečnosti v obci

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
1.2.1 Opravy a dobudování chodníků	2	průběžně	Zastupitelstvo	2 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.2.2 Budování parkovacích stání	2	průběžně	Zastupitelstvo	2 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.2.3 Obnova místních komunikací	1	průběžně	Zastupitelstvo	2 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.2.4 Rekonstrukce ulice Močilky	1	2026-2028	Zastupitelstvo	20 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.2.5 Rekonstrukce silnice v ulici Dvorky	1	Do 2030	Zastupitelstvo	1,5 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.2.6 Rekonstrukce silnice v ulici Famílie	1	2026-2028	Zastupitelstvo	1 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.2.7 Rekonstrukce komunikace kolem přehrady	3	Do 2030	Zastupitelstvo	15 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.2.8 Cyklostezka kolem Těšanské přehrady	3	Do roku 2030	Zastupitelstvo	15 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.2.9 Cyklostezka na Moutnici	3	Do roku 2030	Zastupitelstvo	15 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
1.2.10 Doplnění dopravně-bezpečnostních prvků	1	průběžně	Zastupitelstvo	500 tis.	Vlastní
Komentář:					

Opatření 2.1 Podpora kultury, sportu a společenského života obyvatel

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
2.1.1 Podpora místní spolkové činnosti zaměřené na udržování a zachování tradic	1	průběžně	Zastupitelstvo, spolky	Dle aktuální potřeby	Vlastní
Komentář:					
2.1.2 Zachování stávajících kulturních a sportovních	2	průběžně	Zastupitelstvo, spolky	Dle aktuální	Vlastní

aktivit a rozšíření o nové				potřeby	
Komentář:					
2.1.3 Pořádání multižánrového letního festivalu	3	Do 2030	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.1.4 Podpora aktivit a kroužků pro děti a mládež	1	průběžně	Zastupitelstvo, spolky	neupřesněno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.1.5 Podpora aktivit pro seniory	1	průběžně	Zastupitelstvo, spolky	neupřesněno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					

Opatření 2.2 Zlepšení infrastruktury pro kulturní a sportovní aktivity

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
2.2.1 Modernizace budovy a zázemí TJ Sokol	2	Do 2030	Zastupitelstvo, TJ Sokol	1 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.2.2 Rozšíření zastřešení budovy TJ Sokol	1	2025	Zastupitelstvo, TJ Sokol	2 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.2.3 Venkovní fitness prvky či hřiště na parkour	2	Do 2030	Zastupitelstvo	500 tis.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.2.4 Rekonstrukce vstupní haly tělocvičny	1	Do 2030	Zastupitelstvo	500 tis.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.2.5 Rekonstrukce střechy tělocvičny	1	Do 2030	Zastupitelstvo	2 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.2.6 Oprava veřejného prostranství u tanečního parketu	1	2025	Zastupitelstvo	10 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.2.7 Dětské hřiště s lanovou věží	1	2025	Zastupitelstvo	800 tis.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					

Opatření 2.3 Zlepšení infrastruktury školských zařízení

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
2.3.1 Nová fasáda na budově ZŠ Těšany	2	Do 2030	Zastupitelstvo, ZŠ a MŠ	Bližší neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.3.2 Odborné učebny v ZŠ	2	průběžně	Zastupitelstvo,	Bližší	Vlastní, popř.

Těšany		ě	ZŠ a MŠ	neurčeno	dotace
Komentář:					
2.3.3 Rekonstrukce technické infrastruktury MŠ a ZŠ	1	průběžně	Zastupitelstvo, ZŠ a MŠ	2 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.3.4 Vybudování terasy MŠ	3	2026	Zastupitelstvo, ZŠ a MŠ	Bližší neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.3.5 Venkovní učebna	3	Do 2030	Zastupitelstvo, ZŠ a MŠ	Bližší neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.3.6 Rekonstrukce vzduchotechniky školy	2	Do 2030	Zastupitelstvo, ZŠ a MŠ	Bližší neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.3.7 Pořízení stínící techniky	1	2026-2027	Zastupitelstvo, ZŠ a MŠ	2,5 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.3.8 Rozšíření herních ploch MŠ a ZŠ	3	průběžně	Zastupitelstvo, ZŠ a MŠ	500 tis.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.3.9 Vybudování výtahu v ZŠ	2	Do 2030	Zastupitelstvo, ZŠ a MŠ	2 mil.	Vlastní, popř. dotace
Komentář: popř. pořízení schodolezu pro zajištění bezbariérovosti ZŠ					

Opatření 2.4 Zlepšení informovanosti a lepší fungování veřejné správy

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
2.4.1 Umístění informací o soc. službách a komunitním plánování na webové stránky obce	2	průběžně	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní
Komentář:					
2.4.2 Elektronická úřední deska	3	2025	Zastupitelstvo	300 tis.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
2.4.3 Aplikování SMART technologií v rámci úřadu	3	průběžně	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					

Opatření 3.1 Rozšíření občanské vybavenosti

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
3.1.1 Řešení zajištění lékařské péče	3	průběžně	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní
Komentář:					
3.1.2 Bankomat	3	Do 2030	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní
Komentář:					
3.1.3 Výdejní boxy přepravní společnosti	3	2025	Zastupitelstvo	50 tis.	Vlastní
Komentář:					

Opatření 4.1 Revitalizace zeleně a krajiny, prostranství a čistota obce

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
4.1.1 Realizace prvků Plánu společných zařízení	1	Do 2030	Zastupitelstvo, Pozemkový úřad	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
4.1.2 Vytvoření odpočinkového prostoru a doplnění mobiliáře u starého hřbitova	2	2025	Zastupitelstvo	100 tis.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
4.1.3 Údržba veřejné zeleně, obnova alejí a stromořadí podél cest, výsadba zeleně	1	průběžně	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
4.1.4 Revitalizace a údržba koryt potoků	3	průběžně	Zastupitelstvo, Povodí Moravy	Neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
4.1.5 Komplexní revitalizace LBC 9 Pustý, biokoridor LBK 7 a biokoridor LBK X	1	2025-2028	Zastupitelstvo, Pozemkový úřad	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
4.1.6 Vytvoření mysliveckých zařízení v krajině	2	průběžně	Zastupitelstvo, myslivecký spolek	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
4.1.7 Osvěta a informovanost o ŽP	2	průběžně	Zastupitelstvo	Neurčeno	Vlastní
Komentář:					
4.1.8 Doplnění odpadkových košů	2	průběžně	Zastupitelstvo	Neurčeno	Vlastní
Komentář:					

Opatření 5.1 Nastavení energetické a klimatické soběstačnosti obce

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
5.1.1 Vytvoření SECAP	2	2025	Zastupitelstvo	50 tis.	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
5.1.2 Budování OZE na obecních budovách	3	průběžně	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
5.1.3 Podpora výstavby OZE	3	průběžně	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
5.1.4 Vznik energetického společenství	3	2027	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
5.1.5 Retenční nádrže	2	průběžně	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
5.1.6 Nakládání s dešťovou vodou	2	průběžně	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
5.1.7 Nakládání s šedou a černou vodou	1	průběžně	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					
5.1.8 Budování zelených střech	3	průběžně	Zastupitelstvo	neurčeno	Vlastní, popř. dotace
Komentář:					

Zásobník projektů

Název aktivity	Důležitost	Termíny	Odpovědnost	Náklady	Zdroje financování
Nový územní plán					
Komentář: bude vycházet z nutnosti, dle změny v území.					
Polní cesta směr Šitbořice					
Komentář:					
Rozšíření inženýrských sítí pro novou výstavbu					
Komentář:					
Sociální bydlení					
Komentář:					
Cvičák pro psy					
Komentář:					
Hřiště na beachvolejbal					
Komentář:					
Rozšíření kuchyně a jídelny					
Komentář:					

B.4 PODPORA REALIZACE PROGRAMU

Pro úspěšnou realizaci PRO Těšany je důležité se do budoucna zaměřit především na efektivní spolupráci jednotlivých aktérů, a to konkrétně obce, spolků, občanů i subjektů vně obce. Na základě tohoto programu bude obec postupně realizovat všechny prakticky a finančně realizovatelné záměry, a to se zohledněním určených priorit k jednotlivým záměrům.

Před realizací budou jednotlivé projekty konkretizovány, ať už z hlediska projekčního, vyžaduje-li to daný záměr, tak z hlediska finančního a časového.

Zajištění řízení a naplňování Programu rozvoje obce Těšany

Zajišťování naplňování programu bude mít na starosti zastupitelstvo obce v čele se starostou. Zastupitelstvo obce koordinuje všechny činnosti spojené s administrativní podstatou činností spojenou s naplňováním a aktualizací programu. Zodpovídá za dodržení harmonogramu vyhodnocování a monitoring. Zodpovídá za zpřístupnění dokumentů a vypořádání připomínek a podnětů, které se v průběhu platnosti programu vyskytnou. Zodpovídá za přípravu aktualizací, souhrnů, zpráv a dalších podkladů v návaznosti na využití programu. Podílí se na zajištění dodržování harmonogramu a přípravě podkladů pro vyhodnocování. Zajišťuje sběr podkladů pro monitoring programu.

Zpřístupnění dokumentu

Dokument bude zveřejněn na internetových stránkách obce a zároveň bude k nahlédnutí, případně i k zapůjčení v listinné podobě na obecním úřadě.

Monitoring a hodnocení plnění programu

Plnění strategie bude kontrolováno průběžně, bude vyhodnoceno, do jaké míry byly naplánované záměry skutečně realizovány či z jakých důvodů případně realizovány být nemohly. Současně budou případně přehodnoceny jednotlivé záměry z hlediska možnosti a potřeby jejich realizace a bude také zkontrolováno nastavení priorit záměrů.

Přehodnocení mohou předcházet doplňující dotazníková šetření, které zaktualizují názor veřejnosti na jednotlivé aspekty života v obci a vyhodnotí dosavadní plnění strategie a budou sloužit jako zpětná vazba pro vyhodnocení, zda se řešené aspekty života v obci zlepšily či nikoli.

SEZNAM TABULEK

Tab. 1: Vývoj pohybu obyvatelstva a jeho počet v letech 2009-2023.....	7
Tab. 2: Věkové poměry v obci v roce 2023.....	9
Tab. 3: Obyvatelstvo ve věku 15 a více dle nejvyššího ukončeného vzdělání	10
Tab. 4: Ekonomické subjekty dle odvětví k 31.12.2023	14
Tab. 5: Nabídka služeb v obci Těšany v roce 2024	16
Tab. 6: Podíl nezaměstnaných osob v obci v letech 2018-2023	20
Tab. 7: Druhy pozemků (ha).....	35
Tab. 8: Nenárokové dotace obce 2019-2024.....	40
Tab. 9: Silné, slabé stránky, příležitosti a hrozby v obci Těšany	44
Tab. 10 Aktivity z dokumentu Program rozvoje obce Těšany na roky 2016 – 2025	46
Tab. 11: Programové cíle, opatření aktivity.....	48

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obr. 1: Umístění obce na mapě.....	5
Obr. 2: Znak a prapor Těšan	6
Obr. 3: Vývoj počtu obyvatelstva v letech 2000-2023	7
Obr. 4: Vývoj přirozeného, migračního a celkového přírůstku v letech 2009-2023	8
Obr. 5: Obyvatelstvo podle věkových kategorií v letech 2014-2023.....	9
Obr. 6: Ekonomické subjekty se zjištěnou aktivitou dle počtu zaměstnanců	15
Obr. 7: Chybějící služby v obci Těšany.....	16
Obr. 8: Intenzita silničního provozu v obci Těšany a okolí dle CSD 2020	25
Obr. 9: Bytová výstavba v obci Těšany v období 2012-2023	29
Obr. 10: Saldo příjmů a výdajů obce v letech 2019-2023.....	38
Obr. 11: Příjmy obce v letech 2019-2023	39
Obr. 12: Výdaje obce v letech 2019-2023.....	39
Obr. 13: Hodnota majetku obce v letech 2019-2023.....	40

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha č. 1	59
Příloha č. 2	60

C. PŘÍLOHY

Příloha č. 1

Rozdělení obcí území MAS Slavkovské bojiště podle velikosti:

	Velikostní kategorie
Malé obce	do 799
Středně velké obce	800-1499
Velké obce	1500 a více

Obce MAS Slavkovské bojiště

Obec	Počet obyvatel k 31. 12. 2023	Index stáří (v %)	Obec	Počet obyvatel k 31. 12. 2023	Index stáří (v %)
Blažovice (okres Brno-venkov)	1 254	88,7	Otmarov (okres Brno-venkov)	392	65,2
Bošovice (okres Vyškov)	1 259	86,6	Otnice (okres Vyškov)	1 591	108
Bučovice (okres Vyškov)	6 891	116,4	Podolí (okres Brno-venkov)	1 439	98,1
Heršpice (okres Vyškov)	920	75,4	Ponětovice (okres Brno-venkov)	448	83,3
Hodějice (okres Vyškov)	1 105	90,5	Požořice (okres Brno-venkov)	2 399	94,5
Holubice (okres Vyškov)	1 766	51,7	Prace (okres Brno-venkov)	977	102,6
Hostěrádky-Rešov (okres Vyškov)	834	132,8	Rašovice (okres Vyškov)	704	82,6
Hrušky (okres Vyškov)	756	150,9	Sivice (okres Brno-venkov)	1 112	74,7
Jířkovice (okres Brno-venkov)	983	84,4	Slavkov u Brna (okres Vyškov)	7 169	96,5
Kobeřice u Brna (okres Vyškov)	715	99,2	Sokolnice (okres Brno-venkov)	2 432	97,3
Kobylnice (okres Brno-venkov)	1 199	76	Šaratice (okres Vyškov)	1 065	105,9
Kojátky (okres Vyškov)	372	75,7	Šlapanice (okres Brno-venkov)	7 952	112,5
Kovalovice (okres Brno-venkov)	678	114,4	Telnice (okres Brno-venkov)	1 668	96,8
Křenovice (okres Vyškov)	2 057	101	Těšany (okres Brno-venkov)	1 296	115,5
Křižanovice (okres Vyškov)	870	103,9	Tvarožná (okres Brno-venkov)	1 342	115,4
Lovčičky (okres Vyškov)	738	84,8	Újezd u Brna (okres Brno-venkov)	3 388	133,8
Milešovice (okres Vyškov)	711	120,7	Vážany nad Litavou (okres Vyškov)	759	91,4
Mokrá-Horákov (okres Brno-venkov)	2 880	121,6	Velatice (okres Brno-venkov)	766	96,4
Mouřínov (okres Vyškov)	483	113,3	Velešovice (okres Vyškov)	1 269	98,6
Moutnice (okres Brno-venkov)	1 168	116	Viničné Šumice (okres Brno-venkov)	1 370	99,6
Němčany (okres Vyškov)	827	92,2	Zbýšov (okres Vyškov)	730	57,8
Nesvačilka (okres Brno-venkov)	333	90,9	Žatčany (okres Brno-venkov)	947	86,8
Nížkovice (okres Vyškov)	789	93,5	Σ	70803	X

Zdroj: Veřejná databáze, ČSÚ, 2024, dostupné z www.czso.cz; vlastní výpočty

Příloha č. 2
Dotazníkové šetření